

Erika Matara-aho

Taide- ja kulttuuripainotteisen päiväkodin sisustussuunnitelma

Ylisen päiväkoti

Opinnäytetyö

Kevät 2015

SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Muotoilun koulutusohjelma

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Liiketoiminnan ja kulttuurin yksikkö

Tutkinto-ohjelma: Muotoilun koulutusohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: Lifestyle-muotoilu

Tekijä: Erika Matara-aho

Työn nimi: Taide- ja kulttuuripainotteisen päiväkodin sisustussuunnitelma: Ylisen päiväkot

Ohjaajat: Nina Kari ja Vuokko Takala-Schreib

Vuosi: 2015 Sivumäärä: 100 Liitteiden lukumäärä: 8

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä sisustussuunnitelma Ylisen taide- ja kulttuuripainotteiselle päiväkodille. Eteisen, henkilökuntatilan ja ryhmätilan sisustuksien tuli tukea taide- ja kulttuurikasvatusta, sekä olla 3-6-vuotiaiden lasten vaatimusten mukaisia.

Tilojen sisustusta suunniteltaessa tuli ottaa huomioon eri sisustus-säädökset, jotta päiväkodista saatiin toimiva, turvallinen ja viihtyisä kokonaisuus. Huoneiden rajallisesta tilan määrästä johtuen, eri säilytysratkaisuja tuli miettiä.

Taidekasvatukseen, 3-6-vuotiaiden lasten vaatimuksiin ja sisustus-säädöksiin perehtymisen lisäksi toteutettiin tiedonhankinta työntekijöiden avoimena haastatteluna. Haastattelun avulla saatiin selville henkilökunnan tarpeet ja toiveet sekä käsitys siitä, miten taide- ja kulttuurikasvatus näkyy heidän päiväkodissaan.

Tiedonhankinnan tuloksista koottiin sisustussuunnitteluni tavoitteet. Haastattelusta saamani tietojen tueksi pidin työntekijöille ja 3-6-vuotiaille lapsille osallistavan suunnittelun työpajan.

Sisustussuunnitteluprosessi alkoi mindmap-ideoinnista. Suunnitelmistani valitsin lopullisen sisustusteeman, metsän. Alustavista sisustussuunnitelmista saamani palautteiden pohjalta lähdin toteuttamaan lopullista suunnitelmani. Esitin suunnitelmani toimeksiantajalle pohjapiirustuksien, huonekorttien ja 3D-esityskuvien avulla.

Avainsanat: päiväkodit, sisustussuunnittelu, taidekasvatus, osallistava suunnittelu

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Culture and Design

Degree programme: Design

Specialisation: Lifestyle Design

Author/s: Erika Matara-aho

Title of thesis: Interior design plan for an art and culture-oriented kindergarten:
Ylinen kindergarten

Supervisors: Nina Kari and Vuokko Takala-Schreib

Year: 2015 Number of pages: 100 Number of appendices: 8

The aim of the thesis was to make an interior design plan for the art and culture-oriented Ylinen kindergarten. The interior design plan had to take art and culture education into account. It also had to be suitable for children aged 3 to 6 years.

The interior design plan had to obey the interior design statutes, so that the kindergarten would be well-functioning, safe and cosy. Because of the lack of space, different storage solutions had to be considered.

In addition to art education, 3 to 6-year-old children's needs and interior design statutes, the data capture methods also included an open interview and a participatory design workshop.

As a result of the thesis, the interior design plan for the kindergarten was made based on the forest theme.

Keywords: kindergarten, interior design, art education, participatory design

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
Kuva- ja kuvioluettelo	6
Käytetyt termit ja lyhenteet	10
1 JOHDANTO	11
2 YLISEN PÄIVÄKOTI	12
2.1 Toimeksianto.....	12
3 TAIDEKASVATUS PÄIVÄKODISSA	19
3.1 Taidekasvatuksen eri taiteen alat.....	19
3.1.1 Luova liikunta ja tanssi.....	20
3.1.2 Musiikki.....	20
3.1.3 Draamakasvatus	21
3.1.4 Lastenkirjallisuus	21
3.1.5 Kuvataide ja käsityöt.....	22
3.2 Ylisen päiväkodin taidekasvatus	23
4 3-6-VUOTIAIDEN LASTEN VAATIMUKSET	24
4.1 3-6-vuotiaan lapsen toiminnallisuus ja leikit	24
4.2 Lapset ja ympäristö.....	24
4.3 Lapset ja värit.....	26
5 PÄIVÄKOTEJA KOSKEVAT SISUSTUS-SÄÄDÖKSET.....	27
5.1 Eteinen.....	27
5.2 Henkilökuntatila.....	28
5.3 Ryhmähuone.....	28
5.4 Toimivuus, turvallisuus ja viihtyvyys.....	29
5.5 Päiväkodin sisustus, kalusteet, tekstiilit ja varusteet	30
5.6 Akustiikka.....	31
5.7 Valaistus	32
6 PÄIVÄKODIN TYÖNTEKIJÖIDEN HAASTATTELU.....	33

7 OSALLISTAVAN SUUNNITTELUN TYÖPAJA.....	35
7.1 Päiväkodin työntekijöiden työpajan valmistelu	35
7.2 Päiväkodin työntekijöiden työpajan toteutus ja tulokset	36
7.3 Päiväkodin 3-6-vuotiaiden lasten työpajan valmistelu	40
7.4 Päiväkodin 3-6-vuotiaiden lasten työpajan toteutus ja tulokset	42
8 SISUSTUSSUUNNITTELUPROSESSI	47
8.1 Sisustussuunnittelun suunnittelukriteerit	47
8.2 Ideointi	47
8.3 Ideoinnin kaksi eri sisustussuunnitelmaa	51
8.3.1 Eteinen.....	52
8.3.2 Henkilökuntatila	57
8.3.3 Ryhmähuone	61
8.4 Toimeksiantajan palaute suunnitelmista	66
9 PÄIVÄKODIN VALMIS SISUSTUSSUUNNITELMA.....	67
9.1 Eteinen.....	67
9.2 Henkilökuntatila.....	74
9.3 Ryhmähuone.....	80
9.4 Toimeksiantajan palaute valmiista suunnitelmasta	90
10 YHTEENVETO JA POHDINTA	91
LÄHTEET	92
KUVALÄHTEET	95
LIITTEET.....	Error! Bookmark not defined.

Kuva- ja kuvioluettelo

Kuva 1. Eteisen vaatelokerot	13
Kuva 2. Eteisen luku- ja säilytysnurkkaus	13
Kuva 3. Eteisen pukeutumis- ja leikkitila	14
Kuva 4. Henkilökunnan taukokuone ovelta	15
Kuva 5. Henkilökunnan taukokuone ikkunan suunnalta.....	15
Kuva 6. Ryhmähuoneen kaappisängyt	16
Kuva 7. Ryhmähuone ovelta	17
Kuva 8. Ryhmähuoneen huonekalut ovat toisella pitkällä seinällä	17
Kuva 9. Työntekijöiden osallistavan työpajan kuvakollaasit ja pohjapiirustus	36
Kuva 10. Työntekijöiden työpaja, kuvakollaasitehtävä	37
Kuva 11. Työntekijöiden kuvakollaasitehtäviä.....	38
Kuva 12. Pohjapiirustustehtävä.....	39
Kuva 13. Työntekijöiden pohjapiirustustehtäviä	40
Kuva 14. Lasten osallistava työpaja	42
Kuva 15. Lapset värittävät unelma päiväkotiaan	44
Kuva 16. Lasten värityksiä	44
Kuva 17. Lapset piirtävät unelma päiväkotiinsa sisustusasioita	45
Kuva 18. Lasten piirustuksia	46
Kuva 19. Luontokollaasi.....	49
Kuva 20. Seikkailupuistokollaasi.....	49

Kuva 21. Satumaailmakollaasi	50
Kuva 22. Lopullinen metsäteema.....	51
Kuvio 1. Ajatuskartat	48
Kuvio 2. Eteisen värimaailma.....	52
Kuvio 3. Eteisen liitutaulu ja akustiikkapaneelit	53
Kuvio 4. Työntekijöiden vaatelokerot ja lukunurkkaus.....	53
Kuvio 5. Käytäväseinän puuaita.....	54
Kuvio 6. Valkoiset akustiikkapaneelit	55
Kuvio 7. Värilliset akustiikkapaneelit ja lasten vaatekaapit.....	56
Kuvio 8. Uudet vaatekaapit ja ruskea lattia hyppyruidukolla	56
Kuvio 9. Henkilökuntatilan värimaailma	57
Kuvio 10. Henkilökuntatilan nykyinen järjestys	58
Kuvio 11. Henkilökuntatilan uusi järjestys	59
Kuvio 12. Työpöytä ja ergonominen työtuoli	60
Kuvio 13. Ryhmähuoneen värimaailma	61
Kuvio 14. Vihreät kummut.....	62
Kuvio 15. Uudet vihreäoviset kaappisängyt	63
Kuvio 16. Lukunurkkauksen puuhylly.....	64
Kuvio 17. Lukunurkkauksen sohva ja lattiatyyny.....	64
Kuvio 18. Mukula istuinseinä	65
Kuvio 19. Lattian hyppyruidukko ja ympyräkuvio	68

Kuvio 20. Vaalea lukunurkkaus.....	69
Kuvio 21. Eteisen liitutaulu.....	70
Kuvio 22. Eteisen pitkä ja kapea käytävä.....	71
Kuvio 23. Nykyiset lasten vaatelokerot	72
Kuvio 24. Uudet lasten vaatelokerot	73
Kuvio 25. Henkilökuntatilan vaatelokerot	75
Kuvio 26. Henkilökuntatilan minikeittiö.....	75
Kuvio 27. Henkilökuntatilan Klaffi-pöytä pienessä koossa	77
Kuvio 28. Henkilökuntatilan Klaffi-pöytä isossa koossa	77
Kuvio 29. Henkilökuntatilan pinottavat tuolit.....	78
Kuvio 30. Henkilökuntatilan työpöytä	79
Kuvio 31. Ryhmähuoneen rauhalliset värit.....	80
Kuvio 32. Värikäs ryhmähuone	81
Kuvio 33. Ryhmähuoneen kaappisängyt.....	82
Kuvio 34. Lukunurkkauksen ja toimitilan väliverhot.....	83
Kuvio 35. Leikkinurkkauksen väliverho	84
Kuvio 36. Ryhmähuoneen lukunurkkaus.....	85
Kuvio 37. Ryhmähuoneen allaskaappi.....	86
Kuvio 38. Allaskaapin korocejakkara	86
Kuvio 39. Leikkinurkkauksen pehmeät huonekalut	88
Kuvio 40. Ryhmähuoneen nykyiset pöydät ja tuolit.....	89

Kuvio 41. Ryhmähuoneen uudet pöydät ja tuolit.....	89
--	----

Käytetyt termit ja lyhenteet

Ergonomia	Työpisteen rakenteet, työvälineet, kalusteet ja työmenetelmät ovat ihmisten ominaisuuksien, toimintojen ja kykyjen mukaiset. Hyvällä ergonomialla taataan se, ettei työntekijöille aiheudu terveydelle haitallisia tai vaarallisia kuormituksia tai tapaturman vaaroja.
Huonekortit	Huonekortit ovat huonekohtaisia. Huonekorteissa ovat kaikki pintamateriaalit ja huonekalut sekä tekstiilit lueteltuna. Korteissa ovat tärkeät tuotetiedot, tuotteiden nimet, toimittajat, määrät ja hinnat. Huonekorteissa ovat yleensä myös tuotteiden kuvat ja pohjapiirustus kyseisestä huoneesta.

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön tavoitteena on tehdä sisustussuunnitelma taide- ja kulttuuripainotteiselle päiväkodille, 3-6-vuotiaiden lasten vaatimuksien mukaan. Suunnitelmaan kuuluvat eteinen, henkilökuntatila ja lasten ryhmähuone.

Sisustuksen tulee tukea päiväkodin taide- ja kulttuurikasvatusta. Tilojen tulee olla sisustus-säädöksiensä mukaiset niin, että päiväkotitoimiva, turvallinen ja viihtyisä kokonaisuus. Huoneiden koot ovat hyvin rajalliset, joten pienten tilojen erisäilytysratkaisut on otettava huomioon. Päiväkodin sisustuksesta halutaan yhtenäisempi, selkeämpi ja käytännöllisempi sekä helposti siivottava.

Avoimen haastattelun lisäksi, teen päiväkodin työntekijöille osallistavan suunnittelun työpajan, jossa tutkin heidän eri sisustusmieltyksiään päiväkodissa. Otan päiväkodissa olevat 3-6-vuotiaat lapset mukaan osallistamaan tutkimukseen. Ymmärtääkseni eri-ikäisten lasten vaatimuksia tutkin lasten kehityspsykologiaa ja varhaiskasvatusta. Otan myös selvää päiväkotien sisustus-säädöksistä. Liitteessä 1 olen kuvannut opinnäytetyöni aikataulun.

Opinnäytetyön aiheeksi valitsin opintojeni suuntautumisalan, sisustussuunnittelun. Valitsin sisustuskohteeksi julkisen tilan, koska haluan lisätietoa ja -kokemusta tällaisista tiloista sekä oppia päiväkodin sisustus-säädöksistä. Mielestäni päiväkodit ovat todella mielenkiintoisia suunnittelukohteita. Niiden sisustamisessa saa käyttää paljon mielikuvitusta.

2 YLISEN PÄIVÄKOTI

Teen opinnäytetyöni sisustussuunnitelman Seinäjoen kaupungin Ylisen päiväkodille. Päiväkoti sijaitsee vanhassa kerrostalorakennuksessa Seinäjoen keskustassa. Päiväkoti on aloittanut toimintansa heti tilojen valmistuttua, vuonna 1967. Syksyllä 2008 Ylisen päiväkotia aloitti ilmaisupainotteisen taideprojektin. Projekti vakinaistettiin syksyllä 2013, ja päiväkodista tuli taide- ja kulttuuripainotteinen päiväkotia.

Päiväkodissa on 3-6-vuotiaita lapsia. Päiväkoti yhdistyy Seinäjoen kaupungin Yrityksen päiväkodin kanssa 1.8.2015. Ylisen päiväkodin lasten ikäjakauma voi myös muuttua.

Päiväkodin taide- ja kulttuuripainotteisuus huokuu lasten piirustuksista ja maalauksista. Eri kankailla ja tekstiileillä on luotu tiloihin tunnelmaa ja viihtyisyyttä. Päiväkodissa lapset musisoivat, tekevät kuvataiteellisia teoksia, tutustuvat sanataiteen maailmaan, tekevät näytelmiä ja kokeilevat luovan tanssin erilaisia mahdollisuuksia. Avaan tarkemmin Ylisen päiväkodin taidekasvatusta luvussa 3.2.

2.1 Toimeksianto

Opinnäytetyöni toimeksiantaja oli Seinäjoen kaupungin Ylisen päiväkotia. Minun oli tarkoitus tehdä sisustussuunnitelma päiväkodin toiselle puolelle, eteiseen, henkilökuntatilaan ja lasten ryhmähuoneeseen. Tilat ovat pieniä ja muodoltaan haastavia. Tilan puutteen vuoksi säilytysratkaisujen miettiminen tuli tärkeäksi osatekijäksi.

Eteisessä ovat lasten omat vaatelokerot (Kuva 1), ja tilassa työntekijät pitävät lapsille satuhetkiä (Kuva 2). Eteinen on pitkä ja kapea. Käytävän toisessa päässä on enemmän tilaa lasten vaatteiden pukemiseen ja heidän leikkeihin (Kuva 3). Eteisestä halutaan innostava ja mukava paikka, jossa lapset viihtyisivät ja tykkäisivät leikkiä. Eteisestä ei haluta vain pukeutumis- ja leikkutilaa, vaan siellä voisi myös pitää lapsille pidempiä lukuhetkiä.

Kuva 1. Eteisen vaatelokerot

Kuva 2. Eteisen luku- ja säilytysnurkkaus

Kuva 3. Eteisen pukeutumis- ja leikkutila

Henkilökuntatila toimii työntekijöiden pukuhuoneena, toimistona ja taukhuoneena (Kuva 4). Tila on hyvin pieni ja kapea (Kuva 5). Tilan pitkästä muodosta halutaan päästä eroon ja tilasta halutaan avarampi. Huoneessa tulee olla tarpeeksi säilytystilaa. Henkilökuntatilasta toivotaan käytännöllistä, viihtyisää ja rauhallista paikkaa, jossa on mukava pitää taukoja.

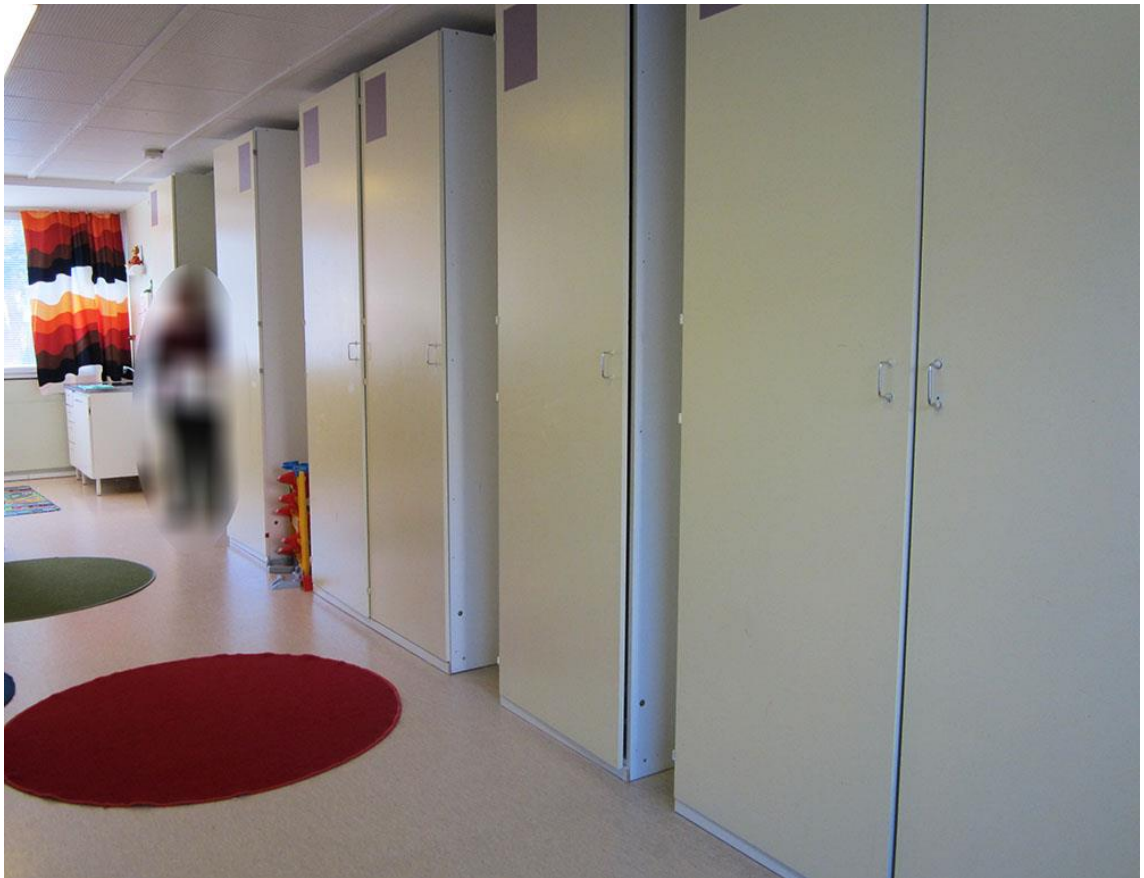
Kuva 4. Henkilökunnan taukokuone ovelta

Kuva 5. Henkilökunnan taukokuone ikkunan suunnalta

Lasten ryhmähuone toimii sekä leikki- että nukkumahuoneena. Huoneen yhdellä seinällä on kahdeksan kaappisängyä (Kuva 6), ja nukkumapaikkoja on yhteensä 16. Nukkumisen jälkeen sängyt nostetaan takaisin seinäkaappeihin. Tila on hyvin pitkä ja kapea (Kuva 7). Sängyt vaikuttavat siihen, ettei huonekaluja voi sijoittaa niiden eteen (Kuva 8). Huonekalut eivät voi olla myöskään kiinteitä.

Leikki- ja nukkumahuoneen pitkästä muodosta halutaan eroon, esimerkiksi väliverhoilla. Huoneen tulisi innostaa ja kannustaa lapsia toimimaan ja leikkimään. Lasten tulisi myös pystyä toimimaan tilassa itsenäisesti.

Kuva 6. Ryhmähuoneen kaappisängyt

Kuva 7. Ryhmähuone ovelta

Kuva 8. Ryhmähuoneen huonekalut ovat toisella pitkällä seinällä

Toimeksiantaja haluaa, että heidän taide- ja kulttuurikasvatus näkyisi enemmän tilojen sisustuksessa. Tilojen rajallisesta koosta johtuen eri säilytysratkaisuja tulee miettiä. Tiloista halutaan viihtyisiä, selkeitä ja yhtenäisiä sekä huoneiden tulee olla helposti siivottavia.

3 TAIDEKASVATUS PÄIVÄKODISSA

Karppinen, Puurula ja Ruokonen (2001, 6) kertovat kirjassaan, että taidekasvatuksen tarkoitus on, että jokaisella lapsella olisi oikeus taiteellisiin elämyksiin. Ruokosen, Rusasen ja Välimäen (2009, 6) mukaan taidekasvatuksella vahvistetaan lapsen ajattelua ja mielikuvitusta sekä rohkaistaan häntä luovaan toimintaan. Ruokonen ja Rusanen (2009, 10) lisäävät, että taidekasvatuksessa lapselle opetetaan eri taiteen aloja; kuvataidetta, musiikkia, käsitöitä, liikuntaa, lastenkirjallisuutta sekä tanssia ja draamakasvatusta.

Varhaiskasvatuksen avulla lapset käyttävät heidän herkkiä ja avoimia aistejaan, lapset kykenevät intensiiviseen läsnäoloon sekä hämmästelämiseen ja ihmettelyyn. Kasvatuksessa tuetaan lasten omaa kulttuuria, huomioimalla lapsen maailmaa ja hänen näkemyksiään. Lapsella on oikeus omaan kulttuuriseen tilaan ja yhteisöön eli lastenkulttuuriin. Lapsen ajatteluun, toimintaan ja kommunikointiin tulee keskittyä. (Ruokonen & Rusanen 2009, 10–11.)

Taidekasvatuksella on tärkeä merkitys lapsen oppimisympäristössä. Taide rakentaa lapsen suhdetta todellisuuteen, jossa on olennaista henkilökohtaiset tulkinnat kokemuksista ja tiedoista. (Ruokonen & Rusanen 2009, 14.)

3.1 Taidekasvatuksen eri taiteen alat

Taidekasvatukseen liittyvät luova liikunta ja tanssi, musiikki, draamakasvatus, lastenkirjallisuus, kuvataide sekä käsityöt (Ruokonen & Rusanen 2009, 10). Näillä taiteen eri aloilla on oma merkityksensä taidekasvatukseen.

Päiväkodin sisustussuunnittelussa pyrin ottamaan nämä taiteen alat huomioon. Tilat olisivat toiminnaltaan käytännöllisiä ja niissä pystyttäisiin toteuttamaan eri taiteen alojen toimintoja.

3.1.1 Luova liikunta ja tanssi

Anttilan (2009, 17) mukaan luovassa liikunnassa lapsen liikkuminen on luovaa ja tutkivaa. Liikkumisella lapsi ottaa selvää asioista ja osallistuu maailmaan. Huisman (2001, 63) kertoo artikkelissaan, että lapsi tutkii ympäristöään liikkumisen ja aistiensa avulla.

Aikuisen ohjaama luova liikunta lähtee lapsen omasta liikkeestä, leikistä ja yhdessä tekemisen ilosta. Liikuntaa luodaan ja toteutetaan yhdessä. Liikunta on yhteistä kulttuurista toimintaa, jossa lapsi on aktiivisesti mukana. Lapset luovat omaa kulttuuriaan liikkumalla ja tanssimalla. (Anttila 2009, 17–18.) Lapsi ilmaisee elämäniloaan liikunnan avulla ja hän kokee itsensä liikkumisessa (Huisman 2001, 63).

Päiväkodin ryhmähuoneen sisustuksessa käytäisiin liikuteltavia sekä kasattavia huonekaluja ja sisustuselementtejä. Huonekaluja siirtämällä huoneeseen saataisiin nopeasti tilaa leikkimiseen ja tanssimiseen. Tilassa olisi mahdollisuus säilyttää tarvittavia välineitä ja esineitä.

3.1.2 Musiikki

Ruokonen (2009, 22) kirjoittaa, että musiikkikasvatuksessa luodaan lapsille oppimisympäristö, jossa heillä on mahdollisuus musiikkielämyksiin sekä onnistumisen ja oppimisen tunteisiin. Ruokosen (2001, 121) mukaan musiikkikasvatuksessa lapsen ajattelu, tunteminen ja toiminta yhdistettynä hänen kokemusmaailmansa kanssa vaikuttavat lapsen koko persoonallisuuden kehitykseen.

Lapsille musiikki on leikin ja mielikuvituksen tila, joka vaikuttaa tunnekokemuksiin ja ajatteluun. Musiikki saa lapsen kuuntelemaan ja kehittämään itseään musiikilliseen itseilmaisuun, kuten laulamisen, soittamisen, liikkumisen ja tanssimisen avulla. (Ruokonen 2009, 22.)

Musiikkikasvatus kuuluu lapsen tasapainoiseen ja kokonaisvaltaiseen kasvuun. Musiikkiympäristön tulee olla lapsen ehtojen mukainen. Lapsen maailmankuva ja

kulttuuritietämys avartuu musiikin avulla. (Ruokonen 2009, 28–29.) Musiikkikasvatuksella on kulttuurinen ja sivistyksellinen tehtävä (Ruokonen 2001, 121).

Luovan liikunnan ja tanssin tavoin musiikin harrastaminen vaatii myös tilaa. Ryhmähuone toimii myös musiikin harrastamisessa. Siirrettävillä sekä kasattavilla huonekaluilla ja sisustuselementeillä huoneeseen saadaan tilaa musiikin harrastamiseen. Tilassa olisi mahdollista säilyttää myös musiikkivälineitä.

3.1.3 Draamakasvatus

Draamakasvatukseen kuuluvat erilaiset draamaan ja teatterin toimintamuodot. Teatterissa keskitytään esityksen valmistamiseen ja draamassa toimimiseen. Draamassa leikki ja kasvatus yhdistyvät teatteriin. Draamakasvatukseen liittyvät kuvitteelliset roolit ja todellisuus. (Toivanen 2009, 30.)

Toivanen (2009, 31) kertoo, että draamatyöskentely on leikinomaista toimintaa, joka vaikuttaa lapsen kielelliseen kehitykseen ja uusien asioiden oppimiseen. Lisäksi draamatoiminnassa lapset oppivat mielikuvituksensa ja leikin kautta. Draamassa myös yhdistyvät eri taideaineet, lasten kokemukset ja tieto. Näitä yhdistetään johonkin ajankohtaiseen aiheeseen, satuun tai tarinaan.

Draamakasvatus kehittää lasten pitkäjännitteisyyttä ja keskittymiskykyä. Yhdessä työskentely vahvistaa ryhmää, lisää lasten sosiaalisuutta ja toisen ymmärtämistä sekä hyväksymistä. (Toivanen 2009, 35.)

Päiväkodin tilojen tulisi olla elämyksellisiä ja innostavia. Tilojen sisustus antaisi lapsille inspiraatiota ja intoa harrastaa draamatoimintaa. Huoneissa olisi tilaa harrastaa näytelmiä.

3.1.4 Lastenkirjallisuus

Suojala (2009, 41–42) kertoo artikkelissaan, kuinka varhaiskasvatuksessa on tärkeää, että lapset saisivat tutustua lastenkirjallisuuden eri lajeihin ja, että heille

syntyisi myönteinen suhde kirjoihin. Lapsen kiinnostuksen kohteet tulee myös ottaa huomioon, kun tuetaan lapsen suhdetta kirjoihin. Lisäksi lapselle tulisi järjestää yksilöllisiä tai pienen ryhmän lukuhetkiä sekä kaikille yhteisiä lukuhetkiä.

Lapsen olisi hyvä saada itse valita luettavat kirjat ja tutustua niihin yksin sekä muiden lasten ja aikuisten kanssa. Lapset pystyvät samaistumaan kirjojen satuihin. Niiden avulla lapset käsittelevät tunteitaan, kokevat huumoria ja saavat kielellisiä elämyksiä. (Suojala 2009, 41–42.)

Kirjojen sadut mahdollistavat tarun ja todellisuuden hahmottamisen. Kirjojen lukeminen rauhoittaa ja harjoittaa keskittymistä, mutta se myös antaa lapsille mahdollisuuden kertoa kokemuksiaan ja mielikuviaan sekä leikkiä satua läpi. Lapsen tarinointia ja riittelyä tulee tukea, sillä ne pitävät yllä leikkivää suhdetta kieleen. (Suojala 2009, 41–42.)

Lasten ryhmähuoneen ja eteisen tulisi tukea lapsien kiinnostusta kirjallisuuteen. Tiloissa olisi hyvä olla kirjoja lapsien ulottuvilla, että he pääsevät niitä tutkimaan (Suojala 2009, 43). Ryhmähuoneeseen ja eteiseen olisi hyvä saada jokin lukunurkkaus, jossa aikuiset voisivat lukea kirjoja lapsille, ja jossa lapset saisivat itsenäisesti tutkia kirjoja. Lukunurkkaus voisi olla myös rauhallinen, majamainen paikka.

3.1.5 Kuvataide ja käsityöt

Kuvataidekasvatus vaikuttaa lapsen aisti- ja havaintotoimintoihin sekä kokonaisvaltaiseen kasvuun. Kuvataidekasvatus kehittää lapsen luovuutta. Luovuus näkyy, kun lapsi kokeilee erilaisia toimintatapoja, ratkaisee ongelmia ja ylittää omia rajojaan. Lasten kuvalliset työt syntyvät todellisuuden havainnoista, lapsen mielikuvituksesta. (Rusanen 2009, 48–49.) Rikkaampi todellisuus mahdollistaa paremman kuvittelun. Mielikuvituksella tulkitaan myös tunteita ja kokemuksia. (Rusanen & Torkki 2001, 101.)

Karppisen (2009, 56–57) mukaan käsityökasvatuksen tavoitteena on tekemisen ilon tuottaminen, kädentaitojen kehittäminen, oivaltaminen ja ajattelun herättäminen sekä omien taitojen ja kehon ääri rajojen tutkiminen. Karppinen

(2001, 106) kertoo, että varhaislapsuudessa käsityöt antavat pohjan lapsen koko kehitykselle ja itseilmaisulle. Lapsen olisi myös hyvä tehdä itse asioita, koska se vaikuttaa hänen oppimiseen ja onnistumiseen.

Kuvataiteita ja käsitöitä varten päiväkodin tilojen tulisi innostaa lapsia ja antaa heille inspiraatiota. Lasten töitä olisi esillä eri tiloissa. Päiväkodissa lapsilla olisi mahdollisuus tehdä asioita itse, omatoimisesti (Karppinen 2009, 65).

3.2 Ylisen päiväkodin taidekasvatus

Seinäjoen kaupungin (2013) internetsivulla kerrotaan, että Ylisen päiväkodin tavoitteena on tukea taiteen ja kulttuurin menetelmin lasten hyvinvointia. Päiväkodissa toteutetaan varhaiskasvatusta ja esiopetusta taiteen ja kulttuurin keinoin. Päiväkodissa jokaiselle vuodelle valitaan myös taiteen alakohtainen teema. Viime vuonna teemana oli musiikki ja tänä vuonna teatteri.

Seinäjoen kaupungin (2013) internetsivulla todetaan myös, että päiväkodin toiminnan tavoitteena on, että lapsi oppii tuntemaan ja luottamaan itseensä. Tärkeäksi koetaan myös, että lapsi uskaltaisi ilmaista itseään eri arkielämän sosiaalisissa tilanteissa.

Taidekasvatus näkyy Ylisen päiväkodin jokapäiväisessä toiminnassa. Lapsille opetetaan eri piirustus-, väritys- ja maalaustapoja. Lasten töitä on laitettu esille päiväkodin eri tiloihin ja uusia töitä laitetaan esille aina edellisten tilalle. Tänä vuonna päiväkodissa tutustutaan teatterin maailmaan. Lapset ovat työstäneet yhdessä kasvattajien ja taiteen ammattilaisten kanssa kaksi näytelmää. Toinen esitys on saanut ensi-iltansa Seinäjoen kaupunginteatterilla tammikuussa, toinen esitetään taidehallilla huhtikuun 2015 lopulla.

Teatterin esiripun tavoin, tiloissa on käytetty kankaita jakamaan tiloja eri osiin ja luomaan viihtyisyyttä. Päiväkodissa kankaiden ja tekstiilien käyttö on osa taide- ja kulttuuripainotteisuutta, mutta ne myös vähentävät tilojen kaikuvia ääniä.

4 3-6-VUOTIAIDEN LASTEN VAATIMUKSET

Ylisen päiväkodin sisustussuunnittelussa tulee ottaa huomioon 3-6-vuotiaiden lasten eri vaatimukset. Hujala ja Turja (2011, 43) kertovat kirjassaan, että lapsista halutaan aktiivisia ja aloitteellisia toimijoita. Lisäksi lasten oma ymmärrys kasvaa fyysisen ja sosiaalisen ympäristön avulla. Lapsilla on myös oikeus ilmaista itseään ja tulla kuulluksi.

4.1 3-6-vuotiaan lapsen toiminnallisuus ja leikit

Nurmiranta, Leppämäki ja Horppu (2009, 30, 34) kertovat kirjassaan, että 3-6-vuotias lapsi on hyvin oma-aloitteinen, kokeilunhaluinen, utelias ja halukas testaamaan omia taitojaan. Lapsen muisti ja päättely kehittyvät, hän ymmärtää esineiden koon, värin ja muodon. Lapsi myös hahmottaa kokonaisuuden sijaan yksityiskohtia.

Nurmiranta ym. (2009, 34, 57) kertovat, että lapsen leikit ovat kuvitteellisia ja hänen mielikuvituksena on hyvin vilkasta. 3-6-vuotiaat lapset leikkivät myös enemmän kavereidensa kanssa. Nurmisen ym. (2014, 67) mukaan 3-6-vuotiaat lapset ovat kiinnostuneita rakenteluleikeistä. Rakennusmateriaalina lapset voivat käyttää esimerkiksi tyynyjä, patjoja, peittoja ja huonekaluja. Lapset pitävät myös paikoista, jotka voi eristää muusta tilasta, esimerkiksi sohvan nurkkauksesta.

Päiväkodin tilojen tulisi olla lapsille viihtyisiä ja mielenkiintoisia oppi- ja leikkiympäristöjä. Sisustuksessa olisi eri värejä, muotoja ja materiaaleja. Lasten ryhmähuoneessa olisi rajattavissa oleva leikkinurkkaus ja erilaisilla pehmeillä huonekaluilla lapset voisivat rakennella majoja.

4.2 Lapset ja ympäristö

Salonen (2014, 18) kertoo, että lapsen kehitykseen vaikuttavat lasta ympäröivät tilat ja niiden tarjoamat mahdollisuudet. Rakennustietosäätiön (2010, 2) mukaan hyvä ympäristö innostaa ja on mielenkiintoinen lapsille. Ympäristössä lapsilla on

myös mahdollisuus monipuoliseen tekemiseen ja liikkumiseen yksin tai ryhmässä. Ympäristöä suunniteltaessa tulisi tilaa miettiä lasten näkökulmasta, esimerkiksi kulttuurin tai osallisuuden kautta. Salonen (2014, 18) lisää, että päiväkodin sisustusta suunniteltaessa on tärkeää ottaa huomioon lasten toiveet. Lasten tulee myös pystyä toimimaan itsenäisesti eri tiloissa.

Rakennustietosäätiön (2010, 2) mukaan lapsi havainnoi ympäristöä aisteillaan. Lapsi kokee ympäristönsä valot, värit, tilalliset jatkumot ja erilaiset pinnat sekä muodot yllätyksellisinä ja mielenkiintoa herättävinä. Salonen (2014, 18–19) kertoo opinnäytetyössään, että lapsen viihtyvyyttä lisäävät tilojen värit, materiaalit ja sopiva lämpötila sekä hyvä valaistus. Tiloissa, joissa harjoitetaan tarkkuutta vaativia toimintoja, valaistuksen tulee olla riittävää. Oikea valaistus vaikuttaa myös lasten hyvinvointiin. Valaistuksen avulla voidaan myös muuttaa tilan tunnelmaa, esimerkiksi valaisimien himmentimillä saadaan valaistuksesta rauhallinen.

Rakennustietosäätiön (2010, 9) sivuilla kerrotaan, että päiväkotiympäristöä suunniteltaessa on hyvä muistaa, että lapsen mittakaava ja silmäkorkeus ovat erilaiset kuin aikuisella. Siksi päiväkodin kalusteiden ja välineiden tulee olla lapsille sopivat, että he pystyvät toimimaan omatoimisesti. Tiusanen (2008, 79–80) mielestä lasten olisi hyvä yltää itse vaatenaulakoihin ja pesualtaisiin.

Tiusanen (2008, 81) kertoo, että päiväkodeissa äänet täytyy ottaa huomioon, ja äänitasoja tulee säädellä, etteivät ne häiritse ketään. Jotta tilojen akustiset olosuhteet olisivat hyvät, tulee ääntä vaimentavia akustiikkapaneeleita sijoittaa kattoon ja seinille. Salonen (2014, 20) muistuttaa, että äänenvaimennusmateriaalien tulee sopia myös allergisille ihmisille.

Päiväkodeissa tarvitaan tilavia kokoontumis- ja ryhmätiloja sekä pienempiä yksilötiloja. Huoneita olisi hyvä saada jaettua pienempiin osiin, että lapset pystyisivät olemaan myös yksin jossain rauhallisessa paikassa. (Tiusanen 2008, 92.) Tiloja voidaan jakaa penkeillä, verhoilla, sermeillä ja patjoilla (Salonen 2014, 19).

Jakkulan (2008, 38–39) mukaan päiväkodeissa olisi hyvä olla tilaa liikkumiselle. Liikkumista innostettaisiin eri välineillä, kuten sohvan temppuradoilla ja lattiaan teipatuilla kuvioilla. Salonen (2014, 18) kertoo, että lapsen kehitystä edistävät

toiminnalliset, avarat ja elämykselliset tilat, joissa voi liikkua, leikkiä, peuhata ja rakentaa majoja. Tiloja suunniteltaessa tulee myös ottaa huomioon lapsen omat tarpeet.

Päiväkodin ryhmähuone toimisi niin isompana kuin pienempinäkin tiloina. Tilan saisi jaettua verhoilla pienempiin osiin, joissa voisi rauhassa selata kirjoja, askarrella ja leikkiä. Tilojen huonekalut olisivat lasten mittasuhteissa, että he pystyisivät toimimaan itsenäisesti. Eteinen ja ryhmähuone innostaisivat lapsia leikkimään ja liikkumaan. Päiväkodin seinillä olisi ääntä vaimentavia akustiikkapaneeleita, joihin saisi myös lasten töitä esille.

4.3 Lapset ja värit

Salosen (2014, 19) mukaan päiväkodin tiloissa ei saisi käyttää liikaa värejä, valoja ja muotoja. Tilojen tulisi olla lapsille ja aikuisille rauhallisia ja miellyttäviä. Seinäpintojen värien tulisi olla myös rauhallisia, ja leikkivälineet sekä kalusteet olisivat värikkäämpiä. Valtatie (2005, 15) kertoo, että lapset pitävät yleensä kaikista väreistä, iloisista ja puhtaista, sekä voimakkaista väreistä.

Toppila (2009, 12) kertoo, että pienet lapset pitävät erityisesti punaisesta ja keltaisesta. Mitä enemmän lapset kasvavat, sitä enemmän he pitävät kaikista kirkkaista väreistä. Varpeniuksen (2012, 24, 27) mukaan lapset pitävät kylmiä värejä surullisina ja lämpimiä iloisina. Lasten iloisia värejä ovat muun muassa keltainen, vaaleanpunainen, oranssi ja punainen. Surullisia värejä ovat puolestaan musta, harmaa ja vihreä.

Päiväkodin tilojen värimaailmat olisivat rauhalliset ja maanläheiset. Metsän vihreän ja ruskean lisäksi osassa tilassa olisi auringon keltaista ja oranssia sekä marjojen vaalean violettiä. Salosen (2014, 19) mukaan luonnonläheiset tilat ovat hyväksi lapsille. Esimerkiksi puun elävät pinnat vaikuttavat lasten mielikuvitukseen, ja luontokuvat vähentävät lasten jännittyneisyyttä. Mielestäni vihreä väri sopii sekä tytöille, että pojille. Keltainen ja oranssi tuovat päiväkodin tiloihin iloa ja lämpöä sekä vaalean lila rauhallisuutta.

5 PÄIVÄKOTEJA KOSKEVAT SISUSTUS-SÄÄDÖKSET

Päiväkodin sisustusta suunniteltaessa olisi hyvä perehtyä päiväkotia koskeviin sisustus-säädöksiin. Tulen kertomaan toimeksiantooni liittyvistä tiloista ja niiden säädöksistä. Kerron myös, että millainen on toimiva, turvallinen ja viihtyisä päiväkotitila. Tilojen sisustussuunnittelussa otan huomioon myös kalusteet, tekstiilit ja eri varusteet sekä akustiikkaratkaisut ja valaistuksen.

5.1 Eteinen

Ylisen päiväkodin eteisessä sijaitsevat lasten vaatelokerot. Eteisestä on yhteys lasten WC-tilaan ja työntekijöiden taukuhuoneeseen sekä lasten ryhmähuoneeseen. Eteisestä halutaan yhtenäisempi muiden tilojen kanssa, ja tilaan toivottiin jotain lukunurkkausta.

Sisäänkäynnin tulisi olla viihtyisä ja kutsuva, että lapsien huoltajien ja muiden vierailijoiden olisi helppo ja mukava tulla käymään päiväkodissa. Eteistilassa lapset pukeutuvat useasti päivässä ja pukeutumistilaa tarvitaan 0,7-0,9m². Ulkovaatteiden pukemisen, riisumisen ja säilytyksen lisäksi, eteisessä voisi olla myös seurustelunurkkaus, töiden näyttelytila tai leikkipaikka. Käytävätilan seinille voisi myös sijoittaa kiinnityspintaa ja lattioihin maalattaisiin esimerkiksi eri kuvioita. (RT 96–11003. 2010, 14.)

Eteisessä tulee olla riittävästi säilytystilaa lasten vaatteille ja kengille sekä aikuisten tavaroille. Naulakoiden tulee olla lapsien mittakaavan mukaiset ja turvalliset. Pukemisen helpottamiseksi, tilassa olisi hyvä olla matalia penkkejä lapsille ja aikuisille istumatilaa. Kalusteiden tulee olla kosteuden kestäviä ja niiden jalkarakenteen täytyy estää kosteuden etenemisen kalusterunkoon. (RT 96–11003. 2010, 14–15.)

5.2 Henkilökuntatila

Työntekijöiden taukokuone on muodoltaan ja kooltaan hyvin haastava, tila on pitkä ja kapea. Taukokuone toimii työntekijöiden pukuhuoneena, toimistotilana ja kahvihuoneena. Tilaan halutaan avaruutta ja selkeyttä. Taukokuoneen tulisi olla rauhallinen ja viihtyisä paikka.

Rakennustietosäätiössä (2010, 19) kerrotaan, että työntekijät tarvitsevat suojatun vaatteidenvaihtotilan, jossa heillä on omat 400-500mm leveät vaatekaapit. Tilassa olisi hyvä olla myös lukittavia kaappeja ja laukkulokerikoita.

Työ-, toimisto- ja neuvottelutilaa tulee olla noin 0,35m² paikkaa kohden, ja taukokuoneessa tulisi olla tilaa 1-2 asiakkaan kanssa neuvotteluun. Neuvottelutila voi toimia myös kahvihuoneena. Työtilan materiaalien eri säilytysratkaisut tulee ottaa myös huomioon. (RT 96–11003. 2010, 19.)

5.3 Ryhmähuone

Ylisen päiväkodissa ryhmähuoneena toimii lasten leikki- ja nukkumahuone. Ryhmähuoneessa on lasten kaappisängyt, hyllyjä, pöytiä ja tuoleja sekä vesipiste. Kaappisänkyjä on kahdeksan, ja nukkumapaikkoja on 16. Nukkumisen lisäksi, lapset leikkivät, piirtävät ja maalaavat tilassa. Ryhmähuoneeseen halutaan jokin rauhallinen leikki- ja lukunurkkaus. Tilan tulee olla innostava ja viihtyisä sekä käytännöllinen.

Ryhmätilan tulisi olla harkitusti suunniteltu ja eri-ikäryhmille sopiva kokonaisuus. Pienempien lasten nukkuessa päiväunia tulisi vanhemmilla lapsilla olla oma paikkansa rauhoittumiseen ja hiljentymiseen. Ryhmähuoneen akustiikkaratkaisut, eli äänenvaimennus, tulee suunnitella huolella, jottei lasten melu häiritse päiväunilla olevia. Vaimennuspintoja voi olla joko seinillä tai katossa. Valaistuksen täytyy olla myös himmennettävissä, että huone olisi rauhallinen ja lämminsävyinen. (RT 96–11003. 2010, 16–17.)

Lasten ryhmähuoneen kalusteiden tulee olla sellaisia, että niitä voidaan käyttää erilaisissa toiminnoissa. Esimerkiksi huoneessa olisi sekä lapsille että aikuisille

mitoitettuja kalusteita tai huonekalut olisivat korkeussäädettäviä. Ryhmähuoneeseen tarvitaan pöytiä ja tuoleja sekä avohyllyjä ja säilytyskaappeja lasten leikki- ja toimintavälineille. Lisäksi säilytystilat ja -kalusteet tulee mitoittaa lapsille sopiviksi niin, että he voivat itse ottaa esille välineitä ja materiaaleja sekä asettaa ne takaisin paikoilleen. Ryhmähuoneen sängyiltä vaaditaan myös nopeaa siirrettävyyttä, että lapset pääsevät taas leikkimään. Seinillä tulisi olla myös kiinnityspintaa ja eri ripustusjärjestelmiä sekä huoneessa tulisi olla vesipiste. (RT 96–11003. 2010, 16, 21.)

5.4 Toimivuus, turvallisuus ja viihtyvyys

Rakennustietosäätiössä (2010, 7) kerrotaan, että hyvä ympäristö on viihtyisä ja kannustaa lasta leikkimään, liikkumaan, toimimaan sekä ilmaisemaan itseään. Lapsien olisi hyvä myös saada osallistua tilojen suunnitteluun.

Päiväkodin toimivuus näkyy tilojen joustavassa käytössä. Tiloja voidaan soveltaa eri toiminnallisten tilanteiden, leikkien, pelien, esityksien, askartelun ja liikunnan mukaan. Päiväkodin tiloja suunniteltaessa täytyy muistaa, että päiväkotitoimii myös henkilökunnan työympäristönä. Tilojen tulee olla terveellisiä, esteettömiä ja turvallisia. (RT 96–11003. 2010, 7.)

Liikkuminen tiloista toiseen täytyisi olla helppoa ja vaivatonta. Materiaalivalinnat ja tilalliset ratkaisut tulisi olla toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisia. Kalusteiden ja muiden varusteiden tulee olla myös ergonomisia. Päiväkodin tilojen siivottavuus ja huollettavuus täytyy ottaa myös huomioon. (RT 96–11003. 2010, 7.)

Turvallisuudella tarkoitetaan päivähoiton varhaiskasvatustyön turvallista toteuttamista. Siihen kuuluvat päiväkodin henkilökunta, lapset ja vierailevat henkilöt. Turvallisuussuunnittelussa arvioidaan eri riskejä, kuten rakenteellista turvallisuutta, paloturvallisuutta, valvottavuutta, hygieniaa, toimintavälineiden ja leikkialueiden turvallisuutta sekä työturvallisuutta ja -terveellisyyttä. (RT 96–11003. 2010, 7.)

Sisätilojen valvottavuus tulee olla helppoa ja sujuvaa. Tilojen turvallisuustekijöitä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon, että lapset saattavat välillä juosta tiloista

toiseen. Tilojen tasoerot ja materiaalivalinnat tulee myös suunnitella tarkoin, että lapsien on helppo liikkua. Lisäksi materiaalit eivät saa aiheuttaa allergisia reaktioita. Päiväkodin valaistuksen tulee myös olla riittävää ja valaisimien paikat täytyy valita tarkasti, ettei valo esimerkiksi häikäise ketään. (RT 96–11003. 2010, 7.)

Päiväkodin viihtyisyyteen vaikuttavat kodikkuus, innostavuus, elämyksellisyys, yhteisöllisyys ja sosiaaliset vuorovaikutukset, sekä kokemukset. Lapsilla tulisi olla myös mahdollisuus vaikuttaa ympäristön suunnitteluun ja muokkaamiseen. Elämyksellinen tila saadaan esimerkiksi materiaaleilla, valolla ja väreillä sekä mittakaavallisella vaihtelulla. Viihtyisyyttä luo myös hyvä akustiikka ja mahdollisuudet yhdessäoloon sekä rauhoittumiseen ja lepoon. (RT 96–11003. 2010, 7.)

5.5 Päiväkodin sisustus, kalusteet, tekstiilit ja varusteet

Päiväkodin sisustus tulisi suunnitella käytännölliseksi, viihtyisäksi ja monikäyttöiseksi sekä lasten toiminnan taustaksi. Lapsen olisi hyvä saada vaikuttaa ympäristöön, esimerkiksi neutraaleihin pintoihin lapsi saa omat työnsä näkyviin. Huoneiden eri toiminta-alueiden tulisi erottua tilasta. (RT 96–11003. 2010, 21.)

Oikean kokoiset kalusteet vaikuttavat lasten itsenäiseen, aktiiviseen ja omaehtoiseen toimintaan. Kalusteiden tulee olla myös aikuisten mittakaavassa, jotta henkilökunnalla olisi toimiva ja ergonominen työympäristö. Säilytyskalusteiden tulisi olla aikuisten mittakaavassa, mutta niin, että lapset pystyvät käyttämään osaa niistä. Osa kalusteista tulisi olla lapsilta lukittuna. (RT 96–11003. 2010, 21.)

Kalusteet ovat lasten mittakaavassa, että lapset pystyisivät omaehtoiisiin toimintoihin. Ohjatussa toiminnassa kalusteet ovat aikuisten mittakaavassa. Päiväkodin huonekalujen korkeutta olisi hyvä pystyä säätämään niin, että kalusteiden mittakaavat olisivat niin lapsille kuin aikuisillekin sopivat. (RT 96–11003. 2010, 21.)

Kiintokalusteita ovat märkätilakalusteet, säilytyskalusteet ja kaappisängyt. Kiintokalusteiden tulee olla käytännöllisiä ja kulutusta kestäviä. Irtokalusteilla ja tekstiileillä tilasta saadaan joustava ja kodikas tila. Irtokalusteiden täytyy olla kulutuksenkestäviä, ergonomisia ja monikäyttöisiä. (RT 96–11003. 2010, 21.)

Helposti siirrettävillä, pinottavilla ja säilytettävillä irtokalusteilla tiloista saadaan muunneltua eri käyttötarkoituksien mukaisia. Huoneiden monikäyttöisyyttä lisäävät pinottavat tuolit ja jalkarat. Huonekalujen valitseminen tulee olla harkittua niin, että kalusteiden materiaalit ja muotokielet sopivat yhteen. Päiväkodin kalusteiden tulee olla myös turvallisia, niissä ei ole teräviä kulmia ja ne eivät kaadu helposti. Pehmeät kalusteet, patjat, säkkituolit ja pallit ovat monikäyttöisiä lasten leikeissä. (RT 96–11003. 2010, 21–22.)

Rakennustietosäätiön (2010, 22) sivuilla on kirjoitettu, että päiväkodin tekstiilien tulee olla paloturvallisia ja pestäviä. Verhoilukankaiden tulee myös hylkiä likaa, olla puhdistettavissa ja kestää kulutusta 50 000 Martindale-yksikön verran. Travallen (Kestävyys 2012) verkkosivuilla kerrotaan, että yksikkö ilmoittaa kankaasta mitatun hankauksen kestävyuden. Lukumäärä taas kuvastaa, kuinka monta hankauskierrosta kangas on testissä vähintään kestänyt. Rakennustietosäätiön (2010, 22) sivuilla lisätään, että verhoiltujen kalusteiden tekstiilien tulisi olla irrotettavissa, vaihdettavissa ja pestävissä.

Varusteiden tulee olla tarkasti valittuja ja kestäviä sekä niiden sijoittelussa tulee ottaa huomioon lasten eri mitat. Pimennettävyys täytyy muistaa huomioida nukkumahuoneissa sekä kokoushuoneissa. Lasten oleskelutiloissa olisi hyvä olla kiinnityspintoja, ripustusjärjestelmiä ja avohyllyjä, jotka ovat lapsien ulottuvilla. (RT 96–11003. 2010, 22.)

5.6 Akustiikka

Äänellä on tärkeä vaikutus tilojen viihtyisyyteen, puheen ymmärtämiseen, keskittymiseen ja oppimiseen. Hyvin suunnitellulla akustiikalla saadaan toivotut äänet korostumaan ja häiritsevät vaimenemaan sekä ulkopuoliset äänet kuulumasta. Tilojen ääniin voidaan vaikuttaa pintarakenteilla, kalusteilla ja

tekstiileillä. Ääntä vaimentavilla materiaaleilla saadaan tiloista rauhallisia. (RT 96–11003. 2010, 22.)

5.7 Valaistus

Tilojen valaistuksessa pyritään täydentämään luonnonvaloa keinovalolla ja näin luomaan huoneisiin luonnetta ja viihtyisyyttä. Valo tulee olla säädettävissä yleis- ja kohdevalaistuksella sekä himmentimillä. Erityisesti alueilla, joissa luetaan, työskennellään ja askarrellaan, tulee olla riittävästi valoa. (RT 96–11003. 2010, 23.)

Rakennustietosäätiön (2010, 23) sivuilla on kirjoitettu, että valaisimia valittaessa, tulee huomioida niiden huollettavuus, värintoisto, monipuolisuus ja tarkoituksenmukaisuus sekä taloudellisuus ja energiansäästö. Valaistusta suunniteltaessa on myös hyvä pohtia, että mitkä ovat valaistuksen tavoitteet tietyssä tilassa.

6 PÄIVÄKODIN TYÖNTEKIJÖIDEN HAASTATTELU

Haastattelin päiväkodin työntekijöitä 26.1.2015. Sisustussuunnitteluprosessin aloittamista varten, tarkoituksena oli saada selville, mitä työntekijät haluaisivat tilaan, mitkä asiat eivät toimi tilassa, ja miten taide- ja kulttuuripainotteisuuden saisi näkymään päiväkodin sisustuksessa. Toteutin haastattelun avoimena haastatteluna, koska mielestäni sen avulla sain parhaiten vastauksia tutkimustarkoituksiini. Samalla, kun haastattelin työntekijöitä yksitellen, pystyin tarkkailemaan heidän käyttäytymisiään ja eleitään. Päiväkodin johtajan haastattelussa minulla oli hänelle muutama lisäkysymys, liittyen päiväkotiin ja sen toimintaan.

Avoimessa haastattelussa haastattelija pyrkii saamaan selville haastateltavan mielipiteitä, ajatuksia, tunteita ja käsityksiä, sitä mukaa, kun ne tulevat keskustelussa ilmi. Eri haastattelumuodoista, avoin haastattelu muistuttaa eniten keskustelua, koska haastattelussa keskustelun aihe voi muuttua. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 209.)

Haastattelin päiväkodin johtajaa ja kuutta työntekijää. He työskentelevät päivittäin päiväkodissa ja tietävät parhaiten tilojen toimivuudesta. Kysyin kaikilta, että mitä he haluaisivat, että päiväkodin sisustuksessa olisi? Työntekijöiden vastauksista pystyin poimimaan samanlaisia toiveita. Eteiseen ja lasten ryhmähuoneeseen haluttaisiin pehmeää lukunurkkausta, jossa olisi mukava lukea kirjoja lapsille. Tiloista halutaan selkeitä ja järjestelmällisiä, että ne olisi helppo pitää puhtaana. Päiväkodissa saisi käyttää uusia pintamateriaaleja, mutta niin, että tilat olisivat yhtenäisiä kokonaisuuksia. Henkilökuntatilasta haluttaisiin viihtyisä ja rauhallinen. Lapsille toivottiin omaa tilaa, jossa he voisivat leikkiä. Lasten piirustukset ja muut työt tulisi ottaa huomioon sisustuksessa.

Kysyin työntekijöiltä yleisesti, että mitä värejä he haluaisivat päiväkodin tiloihin? Tiloissa saisi käyttää rohkeasti värejä, kunhan ne sopivat päiväkodin uusiin hyllyihin ja niiden väreihin. Päiväkotiin haluttiin vaaleita ja lämpöisiä sävyjä.

Taide- ja kulttuuripainotteisuutta haluttaisiin enemmän näkyviin sisustuksessa. Lasten töitä toivottiin esille ympäri tilaa, taidenäyttelyn tavoin. Lasten luovuutta

haluttaisiin korostaa, esimerkiksi lasten taidepisteissä. Seinille maalattaisiin eri kuvia, esimerkiksi eläimiä. Lapset saisivat myös maalata seinämaalauksia. Huoneiden korkeutta tulisi käyttää hyväksi, ja pitkillä kankailla voisi jakaa huoneita eri osiin.

Lopuksi työntekijät saivat vielä kertoa, että mitä he eivät ehdottomasti haluaisi päiväkodin sisustuksessa olevan. Tiloista ei haluttaisi synkkiä tai liian vaaleita. Sisustuksessa ei saisi olla pysyviä elementtejä, huonekaluja täytyy pystyä siirtämään paikasta toiseen. Tilat eivät saa olla epäkäytännöllisiä tai jollain lailla lasten turvallisuutta vaarantavia.

7 OSALLISTAVAN SUUNNITTELUN TYÖPAJA

Mattelmäen (2006, 72) mukaan osallistavan suunnittelun avulla saadaan selville käyttäjien toiveita ja tarpeita. Osallistavassa suunnittelussa on myös mahdollisuus ideoida uusia ratkaisukeinoja. Mattelmäki (2006, 70) jatkaa, että osallistava suunnittelu on suunnittelijan inspiraation ja tuen lähde. Suunnittelijalla on mahdollisuus soveltaa osaamistaan uudessa tilassa ja ympäristössä, joka inspiroi häntä lähestymään käyttäjiä.

Osallistavaan suunnitteluun liittyvät haastattelut, keskustelut ja ohjatut tehtävät. Myös havainnointi, muistiinpanojen ja luonnosten tekeminen, sekä kuvien ottaminen liittyvät osallistavaan tutkimukseen. (Hanington 2003, 10.)

Suunnittelin Ylisen päiväkodin työntekijöille ja 3-6-vuotiaille lapsille osallistavan suunnittelun työpajan. Pidin molemmat työpajani päiväkodilla 4.3.2015.

7.1 Päiväkodin työntekijöiden työpajan valmistelu

Päädyin opinnäytetyöni työpajassa suunnittelemaan päiväkodin kuudelle työntekijälle osallistavia tehtäviä. Halusin tehtävistä mukavia ja mielenkiintoisia, että työntekijät innostuisivat niiden tekemisestä. Tehtävien tekeminen tulisi olla myös nopeaa, työntekijöiden kiireellisen työn vuoksi. Suunnittelin työpajan kestoksi 1-2 tuntia. Työpajan pitäminen onnistuisi päiväkodin tiloissa, työntekijöiden taukhuoneessa.

Lähdin pohtimaan tehtäviä työntekijöiden haastattelusta saamieni tietojen perusteella. Tiloista haluttiin esimerkiksi värikkäitä, viihtyisiä ja yhtenäisiä kokonaisuuksia. Halusin esittää värejä, materiaaleja ja tunnelmaa paremmin kuvina, ja lähdin toteuttamaan kolmea moodboardia eli kuvakollaasia. Tehtävän tarkoituksena olisi, että työntekijät saisivat sanoa ja merkata kuvakollaasien kuvista asioita, mistä he pitävät ja mitä he haluaisivat päiväkodin sisustuksessa olevan (Kuva 9). Työntekijät saisivat myös merkata kollaasien kuvista asioita, mitä he eivät ehdottomasti haluaisi tiloihin.

Tilat ovat haastavia, pienestä koostaan johtuen. Halusin saada selville työntekijöiden ajatuksia siitä, että mihin kohtaan eri tiloissa he sijoittaisivat huonekaluja, tekstiileitä ja värejä. Mallinsin ArchiCADilla Ylisen päiväkodin toisesta puolesta pohjapiirustuksen, 1:50 mittakaavassa. Pohjapiirustuksessa näkyvät työntekijöiden taukuhuone, lasten ryhmähuone ja eteinen. Etsin Internetistä eri tuotteiden ja tekstiilien kuvia, jotka tulostin pienessä koossa. Leikkasin myös erivärisiä pieniä kartongin paloja. Näistä pienistä kuvista ja eri väripaloista työntekijät saivat valita haluamansa, ja sijoittaa ne tahtomiinsa pohjapiirustuksen tiloihin (Kuva 9).

Kuva 9. Työntekijöiden osallistavan työpajan kuvakollaasit ja pohjapiirustus

7.2 Päiväkodin työntekijöiden työpajan toteutus ja tulokset

Toteutin opinnäytetyöni osallistavan suunnittelun työpajan Ylisen päiväkodilla 4.3.2015. Työpajaani osallistui 6 päiväkodin työntekijää. Pidin tehtäväni kolmessa erässä, 2 hengen ryhmissä. Kerroin heille tehtävieni tarkoituksen ja mitä heidän tulisi tehdä.

Aloitin kuvakollaasitehtävästä. Jokainen työntekijä sai merkata vihreällä muistilapulla asioita, mistä he pitivät. Punaisella muistilapulla he merkkasivat asioita, mistä eivät pitäneet. Merkatessaan kuvia, työntekijät perustelivat valintojaan. Kirjoitin muistiinpanoja koko työpajan ajan, jokaisesta ryhmästä. Kun tarvitsin lisätietoja, esitin kysymyksiä kuvavalintoihin liittyen. Otin kuvia työskentelyvaiheista ja jokaisen ryhmän kuvakollaaseista (Kuva 10). Kuvista näen ja muistan, mitä kukin ryhmä merkkasi kollaaseihinsa. Kuvat auttavat minua tulosten tutkimisessa ja tulkinnassa.

Kuva 10. Työntekijöiden työpaja, kuvakollaasitehtävä

Työntekijöitä miellyttivät enemmän pastelliset ja osittain kirkkaat värit kuin tummat ja murretut värit (Kuva 11). Heidän mukaan pastelliset ja osittain kirkkaat värit ovat selkeitä ja pehmeitä. Tummat ja murretut värit ovat liian sameita ja apeita. Työntekijät kokivat, että kirkkaita värejä voisi käyttää jossain tilassa tehoste-elementtinä.

Pehmeistä ja lämpöisistä materiaaleista työntekijät pitivät enemmän kuin kovista ja kylmistä materiaaleista. Miellyttäviä tunnelmia olivat viihtyisyys, kodin omaisuus, pirteys ja rauhallisuus. Vaaleus ja synkkyys eivät miellyttäneet työntekijöitä.

Kuva 11. Työntekijöiden kuvakollaasitehtäviä

Kuvakollaasien jälkeen pidin pohjapiirustustehtävän (Kuva 12). Annoin jokaiselle työntekijälle oman pohjapiirustuksen, ja kaikki saivat sijoittaa tuotteita, teksteilleitä ja värejä haluamiinsa pohjapiirustuksen kohtiin. Tein muistiinpanoja samalla, kun työntekijät sijoittelivat asioita pohjiinsa. Otin kuvia työntekijöiden työskentelystä ja valmiista pohjakuvista.

Kuva 12. Pohjapiirustustehtävä

Päiväkodin työntekijöiden pohjapiirustustehtävät olivat hyvin erilaisia. Pystyin näkemään joitakin yhdistäviä tekijöitä työntekijöiden valinnoista (Kuva 13). Henkilökuntatilaan haluttiin vaaleita ja rauhallisia värejä, kuten ruskeaa, vihreää ja sinistä. Työntekijät pitivät tuotteiden sijoittelua taukhuoneeseen hyvin haastavana. He halusivat, että huonekalut olisivat eri paikoilla, kuin ne nyt ovat. Henkilökuntatilan pienestä koosta ja haastavasta muodosta johtuen, huonekalujen sijoittelu on hyvin rajallista. Osa työntekijöistä sijoitti taukhuoneeseen sohvan tuomaan lisäistumapaikkoja tilaan.

Huomasin, että lasten ryhmähuoneeseen työntekijät halusivat kirkkaita ja pirteitä värejä, kuten oranssia, violettiä ja punaista. Ryhmähuoneeseen haluttiin jotain rauhallista lukunurkkausta. Lukunurkkaukseen oli laitettu sohva tai nojatuoli. Rauhallisen nurkkauksen ympärillä oli verhoja ja muita tekstiilejä. Lasten töitä haluttiin ympäri huonetta. Eteiseen oli sijoitettu rauhallisia ja vaaleita värejä. Eteiseenkin haluttiin jokin lukupaikka, jossa olisi sohva tai nojatuoli. Lasten töitä haluttiin käytävätilaan.

Osallistavan suunnittelun työpaja onnistui hyvin. Työntekijät olivat ahkeria ja innoissaan tehtävistä. He perustelivat hyvin valintojaan, ja sain tarvittavia tietoja sisustussuunnitteluprosessiini.

Kuva 13. Työntekijöiden pohjapiirustustehtäviä

7.3 Päiväkodin 3-6-vuotiaiden lasten työpajan valmistelu

Halusin pitää päiväkodin lapsille myös oman osallistavan suunnittelun työpajan, jotta saisin selville heidän eli käyttäjien toiveita ja tarpeita. Osallistavan työpajan avulla sain lapset mukaan suunnitteluuni.

Aloitin lasten työpajan suunnittelun miettimällä, että millaisista tehtävistä 3-6-vuotiaat lapset pitäisivät, ja mihin he jaksaisivat keskittyä. Mannerheimin Lastensuojeluliiton mukaan 4-5-vuotiailla lapsilla on vilkas mielikuvitus, ja he ovat hyvin luovia. Tämän ikäryhmän lapset tietävät päävärit ja piirustuksissa on jo yksityiskohtia. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2013a; Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2013b)

Sain päiväkodin hoitajilta myös neuvoja lasten työpajaan. He kertoivat asioita, mistä lapset pitäisivät ja mistä he innostuisivat. Minulle kerrottiin, että lapset pitäisivät siitä, jos esittelisin heille omia sisustussuunnitteluun liittyviä töitani.

Lapset ymmärtäisivät paremmin sisustussuunnitteluaiheeni, jos näyttäisin heille päiväkodin tilasta jonkin todelliselta näyttävän huoneen.

Päädyin väritys- ja piirustustehtäviin, jotka olisivat mielenkiintoisia, ja lapset saisivat itse osallistua niiden tekemiseen. Tehtävissä lapset saisivat käyttää puuvärejä ja tusseja. Lasten haastattelu olisi ollut hyvin haastavaa toteuttaa, koska lapsilla olisi vaikeuksia keskittyä esitettyihin kysymyksiin ja niiden oikein ymmärtämiseen.

Tehtävieni teemana oli lasten unelmapäiväkoti. Väritystehtävää varten piirsin paperille todellisen tuntuksen perspektiivikuvan lasten nukkumahuoneesta. Huoneessa näkyivät kolme seinää ja niissä olevat ikkunat. En piirtänyt huonetta oikeassa mittakaavassa, koska muuten kuvasta olisi tullut liian pieni. Isompaan huoneeseen lasten olisi helpompi värittää puuväreillä ja tusseilla. Piirsin huoneeseen myös verhot, maton ja pöydän sekä tuolit. Näin lasten olisi helpompi hahmottaa huone ja tehtäväni tarkoitus. Jokainen lapsi saisi värittää huoneen sellaiseksi, kuin se olisi heidän unelmapäiväkodissään. He saisivat myös värittää huonekalut ja tekstiilit haluamillaan väreillä. Lasten mielenkiinnon herättämiseksi ja tehtävän ymmärtämiseksi väritin valmiiksi yhden huoneen sellaiseksi, kuin nukkumahuone päiväkodissa jo on. Suunnittelin tehtävän kestoksi noin puoli tuntia.

Piirustustehtävään piirsin samankokoisen huoneen kuin väritystehtäväänkin. Tällä kertaa huone oli vain kokonaan tyhjä. Jokainen lapsi saisi oman tyhjän huoneen, johon he saavat piirtää unelmapäiväkodin sisustukseen liittyviä asioita. Piirsin itse oman unelmapäiväkotini, esimerkkinä lapsille. Näin he kiinnostuisivat tehtävästä ja heidän mielikuvitus pääsisi valloilleen. Liitteessä 2 ovat lasten väritys- ja piirustus pohjat sekä esimerkkikuvat. Olin suunnitellut, että tehtävä kestäisi noin puoli tuntia. Lasten osallistavaa työpajaa varten valmistelin lasten vanhemmille allekirjoitettavat lupapaperit, jotka kertoivat työpajastani ja sen tarkoituksesta. Päiväkodin vanhempien lupakysely on liitteessä 3.

7.4 Päiväkodin 3-6-vuotiaiden lasten työpajan toteutus ja tulokset

Toteutin päiväkodin 3-6-vuotiaiden lasten osallistavan työpajan Ylisen päiväkodilla 4.3.2015. Työpajaani osallistui seitsemän lasta, neljä tyttöä ja kolme poikaa. Päiväkodin hoitajat valitsivat tehtävään seitsemän lasta, jotka olisivat innokkaita osallistumaan sisustussuunnitteluun liittyviin tehtäviin. Lasten työpajan aikana mukana oli myös yksi päiväkodin hoitajista. Ennen kuin lapset saivat aloittaa tehtävien teon, esittelin itseni ja kerroin tehtävieni teeman ja tarkoituksen.

Ensimmäisenä annoin lapsille väritettävän huoneen. Lapset värittivät töitä kahdessa eri pöydässä. Lapset innostuivat heti tehtävästä, ja he värittivät huoneita ahkerasti. Värittämisessä tussit olivat heidän mieleensä. Tein muistiinpanoja koko sen ajan, kun lapset värittivät huoneita. Otin myös kuvia lasten työskentelystä ja työpajasta (Kuva 14).

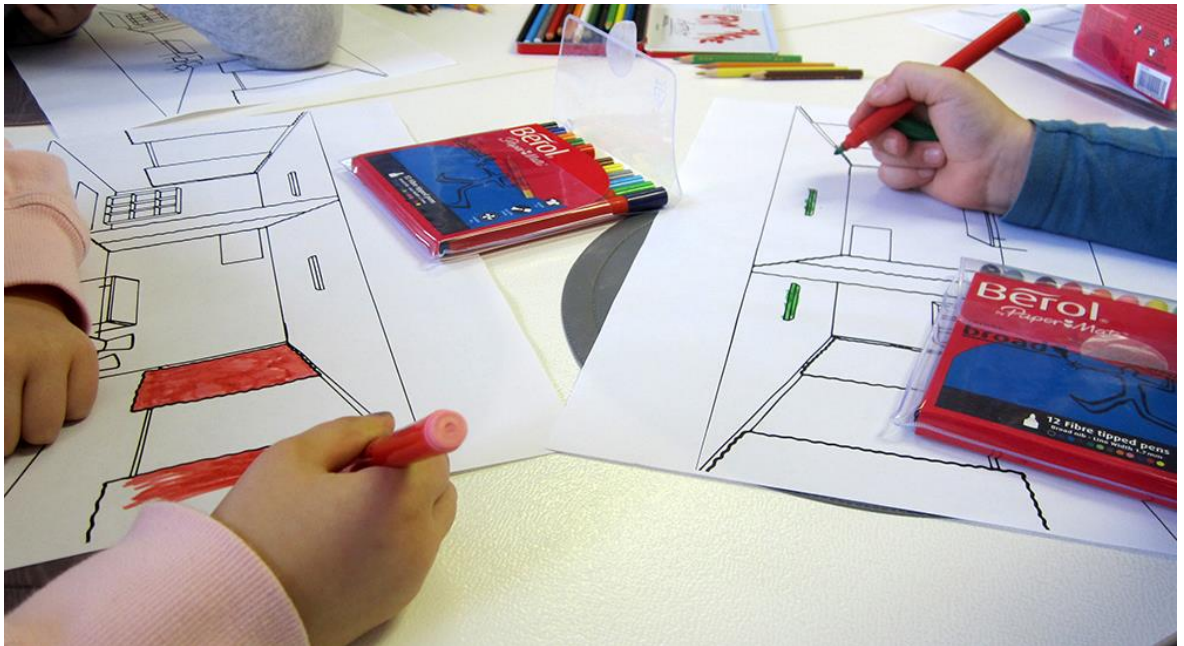
Kuva 14. Lasten osallistava työpaja

Lapset kertoivat rohkeasti ideoitaan, ja mitä haluavat huoneisiin. Tehtävän tekeminen sujui hyvin, vaikka välillä lasten keskittyminen herpaantui. Toistin

useasti tehtävän tarkoitusta ja kyselin lapsilta, mitä he ovat tehneet. Näin pyrin pitämään lasten mielenkiintoa yllä tehtävää kohtaan. Kun lapset saivat väritettyä huoneensa kyselin heiltä, miten he valitsivat käyttämänsä värit, oliko värityksen taustalla jokin teema? Kysyin vielä, että mistä väreistä he pitävät?

Tarkoitus oli äänittää lasten kommentit, mutta lapset saivat väritettyä huoneet valmiiksi eri aikoihin, ja en nähnyt äänittämistä tarpeelliseksi. Pystyin käymään yksitellen lasten työt läpi ja esittämään jokaiselle lapselle lisäkysymyksiä heidän töihinsä liittyen. Kirjoitin vastaukset ylös ja otin jokaisesta työstä kuvan. Lapsilla kesti oma aikansa värittämisessä, joku väritti huoneen nopeammin ja joku toinen taas hitaammin. Arvioimani aika tehtävän tekemiseen ylittyi hieman.

Lasten värittämät unelmapäiväkodit olivat hyvin erilaisia (Kuva 15). Tyttöillä oli prinsessalinnateema, seinille ja tekstiileihin haluttiin paljon vaaleanpunaista, punaista ja violettiä. Pojat olivat käyttäneet enemmän tummia värejä, kuten mustaa, ruskeaa ja tumman vihreää. Lapset eivät arastelleet värien käyttöä, lattia ja kattokin olivat saaneet kirkkaita värejä (Kuva 16).

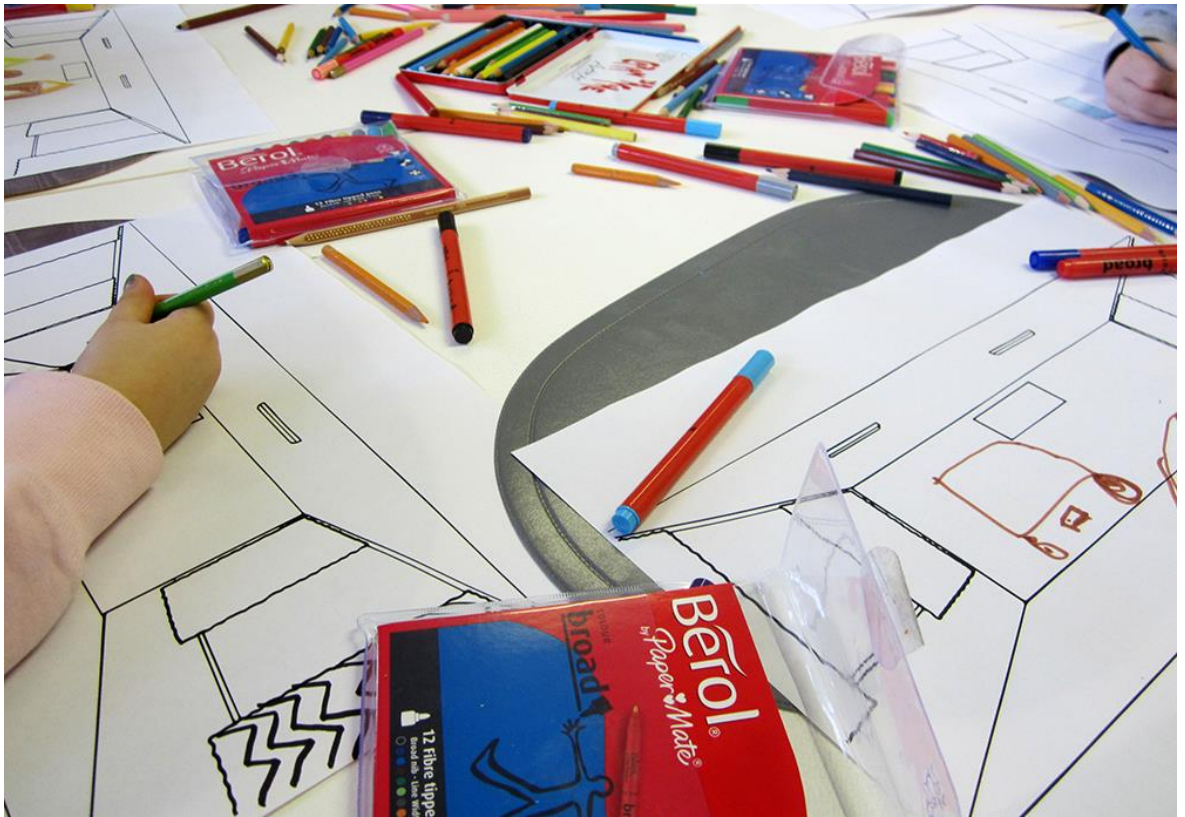
Kuva 15. Lapset värittävät unelma päiväkotiaan

Kuva 16. Lasten värityksiä

Väritystehtävän jälkeen annoin jokaiselle lapselle oman tyhjän huoneen, johon he saivat piirtää unelma päiväkodissaan olevia sisustusasioita (Kuva 17). Tässä tehtävässä lapset saivat käyttää mielikuvitustaan. Tämänkin tehtävän lapset

tekivät kahdessa eri pöydässä ja suurimmaksi osaksi tusseja käyttämällä. Lapset tuntuivat pitävän enemmän piirtämisestä kuin ensimmäisestä väritystehtävästä.

Kuva 17. Lapset piirtävät unelma päiväkotinsa sisustusasioita

Piirustustehtävään lapset jaksoivat keskittyä hyvin. Lapset saivat piirustukset nopeasti valmiiksi, ja arvioin tehtävän tekemiseen menevän ajan oikein. Kirjoitin muistiinpanoja työpajan aikana ja otin kuvia lasten työskentelystä. Sain käytyä lasten työt yksitellen läpi, ja asioiden muistiin kirjoittaminen onnistui tässä tapauksessa hyvin. Otin jokaisesta piirustuksesta kuvan.

Piirustustehtävässä oli enemmän yhtäläisyyksiä kuin väritystehtävässä (Kuva 18). Melkein jokainen oli piirtänyt huoneeseen jonkin majan, jossa voisi leikkiä. Seinille oli piirretty eläin- ja ötökkäkuvia. Verhoissa oli paljon kuvioita, ja lapset halusivat huoneeseen pehmeitä tyynyjä. Piirustuksissa toistui jokin eläinteema.

Kuva 18. Lasten piirustuksia

8 SISUSTUSSUUNNITTELUPROSESSI

Päiväkodin työntekijöiden avoimesta haastattelusta, ja heidän sekä 3-6-vuotiaiden lasten osallistavasta suunnittelusta saamieni tietojen perusteella aloitin sisustussuunnitteluprosessini.

8.1 Sisustussuunnittelun suunnittelukriteerit

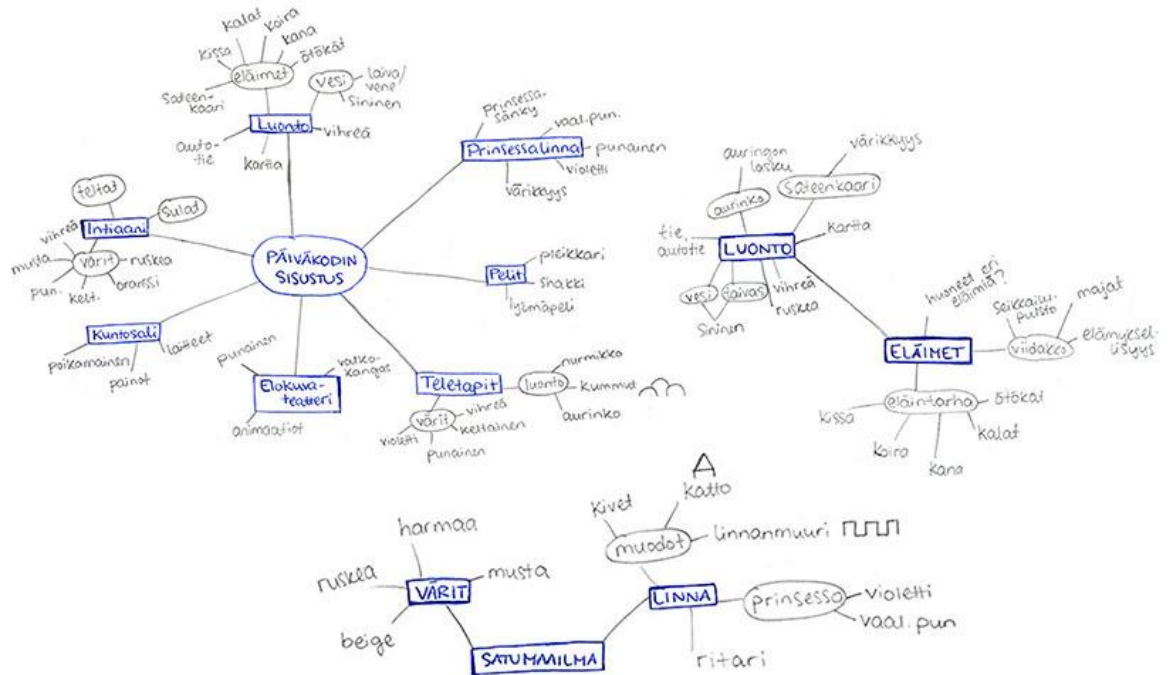
Tavoitteena on tehdä sisustussuunnitelma taide- ja kulttuuripainotteiselle päiväkodille, eri-ikäisten lasten vaatimuksien mukaan. Suunnitelmaan kuuluvat eteinen, työntekijöiden taukokuone ja lasten ryhmähuone.

Sisustuksen tulee tukea päiväkodin taide- ja kulttuurikasvatusta. Tiloissa pystytään toteuttamaan eri taiteen alojen toimintoja. Päiväkodin tilojen tulee innostaa ja motivoida 3-6-vuotiaita lapsia. Lasten täytyy pystyä leikkimään, askartelemaan ja liikkumaan eri tiloissa. Lasten olisi hyvä saada rakentaa eri majoja ja omia tiloja, joissa he saisivat olla rauhassa ja esimerkiksi tutkia kirjoja. Päiväkodin tiloissa lasten tulee pystyä toimimaan myös itsenäisesti, huonekalut ovat lasten mittasuhteessa, ja he yltyvät itse käsienpesualtaalle. Huoneissa olisi hyvä olla eri muotoja, värejä ja materiaaleja. Värimaailma olisi lämpöinen, puhdas ja iloinen.

Tilojen tulee olla sisustus-säädöksiensä mukaiset niin, että päiväkotiki on toimiva, turvallinen ja viihtyisä kokonaisuus. Huoneiden koot ovat hyvin rajalliset, joten pienten tilojen eri säilytysratkaisut on otettava huomioon. Päiväkodin sisustuksesta halutaan yhtenäisempi, selkeämpi ja käytännöllisempi sekä helposti siivottava. Sisustuksesta halutaan rauhallinen ja luonnollinen.

8.2 Ideointi

Sisustussuunnitelman ideoinnin aloitin mindmappeja, eli ajatuskarttoja, tekemällä (Kuvio 1). Tutkin päiväkodin työntekijöiden ja lasten osallistavan suunnittelun työpajojen vastauksia ja tuotoksia. Niiden perusteella loin kolme teemakollaasia, joissa oli erilaisia kuvia sijoitettuna A3:n paperille.

Kuvio 1. Ajatuskartat

Ensimmäinen tema oli luonto (Kuva 19). Sisustuksessa käyttäisin luonnossa esiintyviä värejä ja muotoja sekä pyrin luomaan tilaan luonnon tunnelmaa. Toisena teemana oli seikkailupuisto (Kuva 20), jossa olisi eri majoja, viidakomaista tunnelmaa ja eläinaiheisia asioita. Kolmanneksi teemaksi valitsin satumailman (Kuva 21), joka sopisi sekä tytöille että pojille. Tiloissa käyttäisin satumaisia värejä, kuten vaaleanpunaista ja keltaista. Huoneissa olisi myös käytetty eri muotoja, kuten linnanmuurin epätasaisuutta.

Kuva 19. Luontokollaasi (Kuvakollaasi 1)

Kuva 20. Seikkailupuistokollaasi (Kuvakollaasi 2)

Kuva 21. Satumaailmakollaasi (Kuvakollaasi 3)

Kävin päiväkodilla 16.3.2015 esittämässä nämä kolme teemakollaasia työntekijöille. Kerroin heille, että olen tiivistänyt työpajoista saamani vastaukset ja tulokset kolmeen teemakollaasiin. Työntekijät saivat sanoa, että mistä kollaasista pitivät eniten ja mistä vähiten. He saivat myös mainita kuvia, joista pitivät. Työntekijöillä oli eriäviä mielipiteitä kollaaseista. Esimerkiksi, satumaailma oli liian yleinen ja seikkailupuiston eläinkuvista ei pidetty. Kuvakollaaseissa oli tiettyjä kuvia, joista kaikki pitivät, esimerkiksi metsämaisema ja puumajakuva.

Työntekijöiden vastauksia ja mielipiteitä tulkitsemalla pystyin luomaan vielä yhden teeman, joista kaikki työntekijät pitivät. Tämä teema oli metsä (Kuva 22). Metsäteemaan poimin asioita luonto-, seikkailupuisto- ja satumaailmakollaaseista. Osa työntekijöistä oli sitä mieltä, että eläinkuvia ei saisi olla sisustuksessa. Oli hauska huomata, että lapset halusivat tiloihin eläimiä. Ajattelin, että koska metsässä elää paljon eläimiä, niin päiväkodin sisustus toimisi metsämaisemana kaikille näille eläimille.

Päiväkodin sisustuksesta halutaan rauhallinen ja luonnollinen. Tilojen tulisi olla selkeitä ja yhtenäisiä. Lasten ryhmähuoneeseen halutaan jokin maja, jossa lapset voivat leikkiä, ja siellä voitaisiin myös lukea lapsille kirjoja. Huoneiden sisustuksessa olisi joitain näyttäviä yksityiskohtia.

Kuva 22. Lopullinen metsäteema (Kuvakollaasi 4)

8.3 Ideoinnin kaksi eri sisustussuunnitelmaa

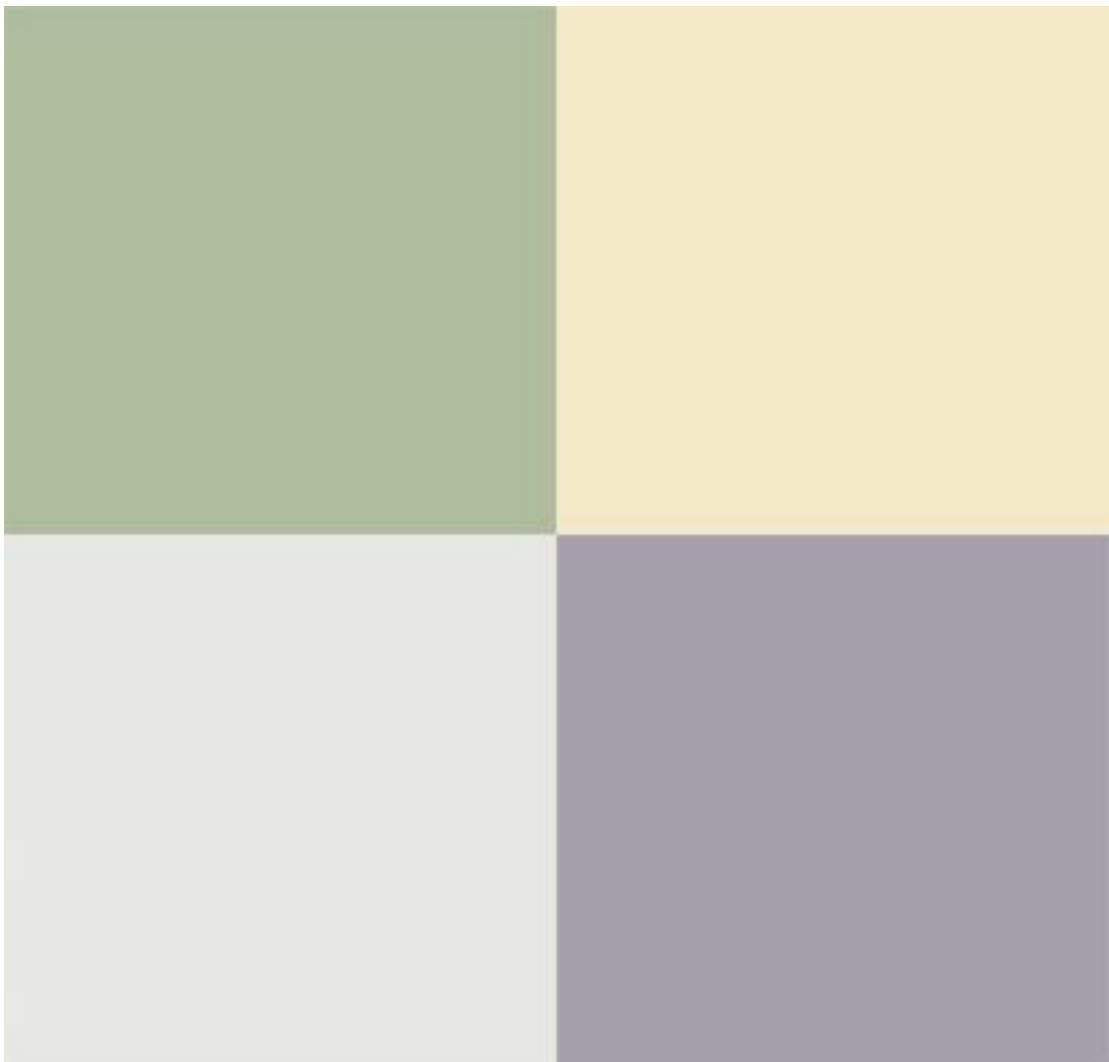
Suunnittelin kaksi eri sisustusta Ylisen päiväkodille. Ensimmäisessä suunnitelmassa käytin päiväkodissa jo olemassa olevia huonekaluja ja mietin uudet pintamateriaalit, tekstiilit ja akustiikkaratkaisut. Toisessa suunnitelmassa valitsin pintamateriaalien ja tekstiilien lisäksi tarvittavat uudet huonekalut sekä muut varusteet. Keskityin myös valaistukseen ja akustiikkaan.

Sisustussuunnitelmiini hain ideoita Internetsivuilta ja eri päiväkotien sisustuskuvista sekä päiväkotien huonekalusivuilta. Aloitin huoneiden suunnittelun valitsemalla tiloihin sopivat ja yhtenäiset värit. Väreillä pyrin luomaan tiloihin luonnon ja metsän tuntua. Suunnittelun apuna käytin ArchiCAD

mallinnusohjelmaa. ArchiCADin avulla sain tehtyä tilan pohjapiirustuksen ja 3D mallinnuskuvia, joissa tilat näkyvät todentuntuisina.

8.3.1 Eteinen

Eteiseen valitsin vaalean vihreän, keltaisen ja violetin sävyt sekä valkoisen raikastamaan tilaa (Kuvio 2). Vihreä kuvaa metsän vihreyttä, keltainen tulee auringon paisteesta ja vaalean violetti muistuttaa metsän marjoja.

Kuvio 2. Eteisen värimaailma

Eteinen on kooltaan ja muodoltaan hyvin haastava. Huonekalujen sijoittelussa päädyin jo olemassa olevaan järjestykseen. Lasten vaatekaapit eivät mahdu olemaan kuin tietyillä seinillä niin, että kaappien eteen jää tilaa pukemiseen ja

liikkumiseen. Käytävälle en halunnut mitään huonekaluja, koska ne olisivat vain tehneet tilasta ahtaan. Käytävän toisessa päässä on avarampi tila, johon suunnittelin tuoleja tai nojatuolin ja hyllyn, sekä liitutaulun ja työntekijöille muutaman vara vaatelokeron (Kuvio 3 & 4).

Kuvio 3. Eteisen liitutaulu ja akustiikkapaneelit

Kuvio 4. Työntekijöiden vaatelokerot ja lukunurkkaus

Osa eteisen seinistä maalattaisiin vihreällä ja osa keltaisella tai valkoisella. Suunnittelin käytävän seinille myös puuaidan, puoliseinäpaneelien tapaan (Kuvio 5). Puulaudat käsiteltäisiin vettä ja likaa hylkiviksi. Vaatekaappien ja liitutaulun yläpuolelle, seinälle ajattelin joko valkoisia tai värillisiä akustiikkapaneeleita (Kuvio 6). Paneelit vähentäisivät häiritseviä ääniä, ja ne toimisivat samalla ilmoitustauluina lasten töille.

Kuvio 5. Käytäväseinän puuaita

Kuvio 6. Valkoiset akustiikkapaneelit

Lasten vaatekaappien ovet ja taustalevyt maalattaisiin vihreällä, keltaisella ja vaalean violetilla (Kuvio 7). Kaappien rungot lakattaisiin uudestaan tumman ruskealla petsivahalla, joka hylkii vettä ja likaa. Vanhojen kaappien tilalle valitsin myös uudet vaatekaapit, jotka olisivat hieman korkeammat (Kuvio 8). Uusiin kaappeihin lasten vaatteet ja kengät mahtuisivat paremmin.

Kuvio 7. Värilliset akustiikkapaneelit ja lasten vaatekaapit

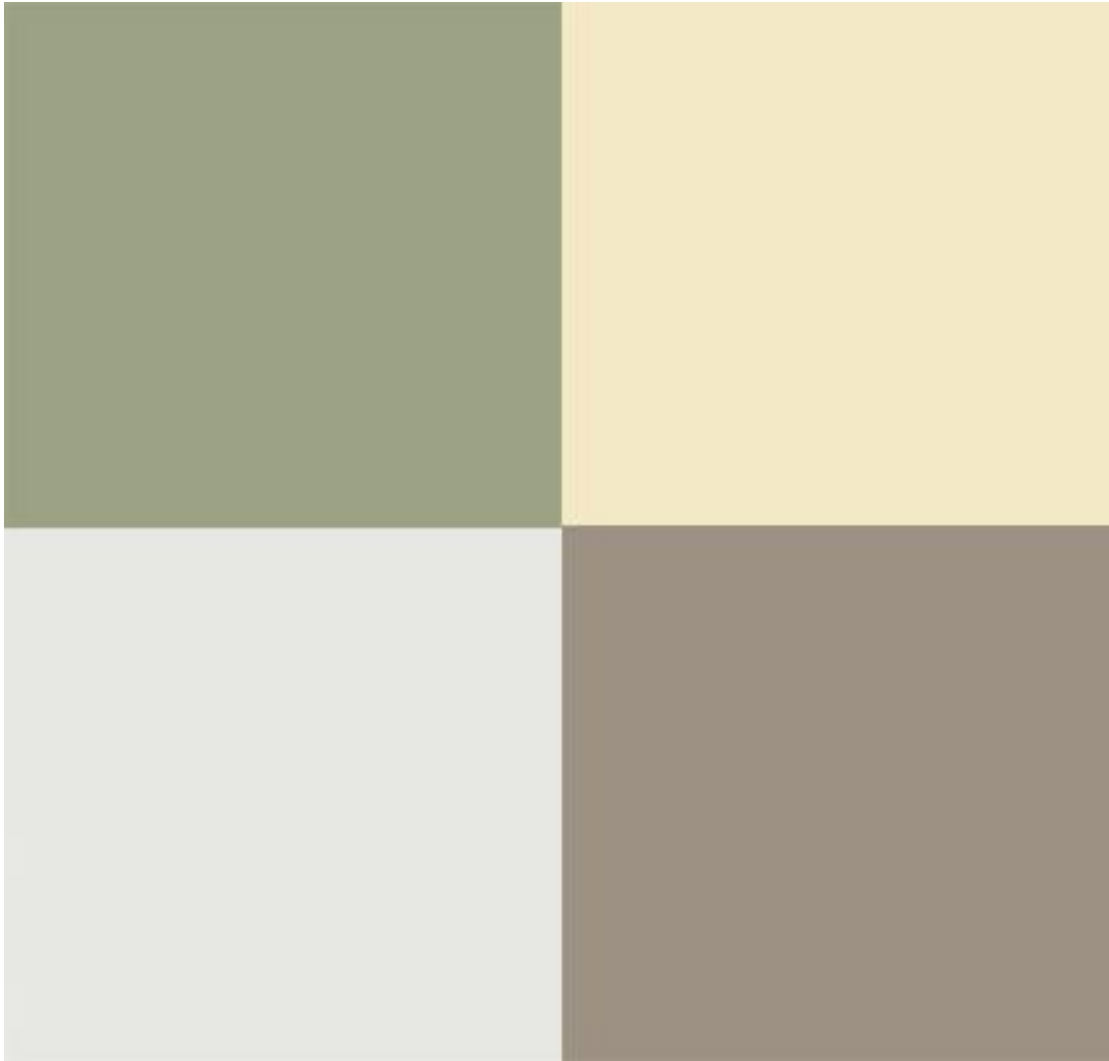
Eteisen lattia pysyisi samana tai se vaihdettaisiin vaalean ruskeaan muovimattolattiaan, joka kestäisi kovaa kulutusta. Erivärisillä muovimatoilla tehtäisiin lapsille hyppyrudukko lattiaan (Kuvio 8).

Kuvio 8. Uudet vaatekaapit ja ruskea lattia hyppyrudukolla

8.3.2 Henkilökuntatila

Henkilökuntatilan väreiksi valitsin vihreän, keltaisen, valkoisen ja ruskean (Kuvio 9). Keltainen sävy on sama kuin eteisessä, ja eteisen sekä taukokuoneen eri vihreän sävyt sopivat hyvin yhteen. Halusin taukokuoneesta rauhallisen ja viihtyisän. Värit ovat maanläheisiä ja sopivat metsäteemaan.

Kuvio 9. Henkilökuntatilan värimaailma

Henkilökunnan taukokuone on hyvin pitkä ja kapea. Huoneen pitkästä mallista halutaan päästä eroon ja tilasta halutaan avarampi. Suunnittelin kaksi eri taukokuonetta. Ensimmäisen suunnitelman huonejärjestys oli hyvin samanlainen kuin päiväkodin nykyinen järjestys (Kuvio 10). Toisessa suunnitelmassa siirsin kaikki vaatekaapit yhdelle seinälle, ja vastakkaiselle seinälle tuli minikeittiö (Kuvio 11). Ikkunan eteen sijoitin työpöydän. Minikeittiön ja työpöydän välissä on pöytä ja

tuolit. Molemmissa suunnitelmissa pitkät seinät ovat vihreät ja päätyseinät valkoiset. Työpöydän vieressä on valkoisia akustiikkapaneeleita, jotka toimivat myös ilmoitustauluina. Paloturvalliset verhot ovat vaaleat ja keltaiset, hieman läpikuultavat.

Kuvio 10. Henkilökuntatilan nykyinen järjestys

Kuvio 11. Henkilökuntatilan uusi järjestys

Vaatekaappien ovet maalataan valkoisella ja keltaisella. Vaatekaappien lisäksi huoneeseen tulisi yksi lokerokaappi työharjoittelijoille ja muille työntekijöille. Minikeittiön alakaappiin saadaan jääkaappi piiloon, ja minikeittiö tuo paljon lisää kaappitilaa. Keittiön kaapit ovat valkoiset, että ne saavat aikaan avartavan vaikutelman pitkässä ja kapeassa huoneessa. Taso olisi vaalean ruskeaa laminaattia. Keittiön kaappien ja vaatekaappien yläpuolella olisi lisää säilytystilaa.

Nykyisessä järjestyksessä henkilökuntatilan jo olemassa oleva pöytä ja tuolit säilyvät. Pöytä ja tuolit maalattaisiin uudestaan kuultavan ruskeaksi, jolloin ne sopivat keittiön tason väriin. Uudessa suunnitelmassa pöytä ja tuolit vaihdetaan. Pöydäksi valitsin valkoisen Klaffi-pöydän, jonka saa tarvittaessa pienemmäksi pöydäksi. Pöydän muunneltavuuden ansiosta tilaan saadaan nopeasti lisätilaa. Uudet tuolit ovat valkoisia ja keltaisia pinnatuoleja.

Työpöytä vaihdetaan pienempään pöytään, ja istuimeksi valitaan ergonominen työtuoli (Kuvio 12). Työtuoli on verhoiltu vihreällä kankaalla, joka kestää kovaa kulutusta ja on paloturvallinen. Työpöydän alle, kansilevyyn kiinnitetään

tietokoneen keskusyksikkö omaan telineeseen. Näin keskusyksikkö ei vie tilaa työpöydällä. Työpöydän viereen tulee liukuovikaapisto, jonne saa tarvittavat työmapit piiloon. Kaapiston päälle sijoitetaan tulostin.

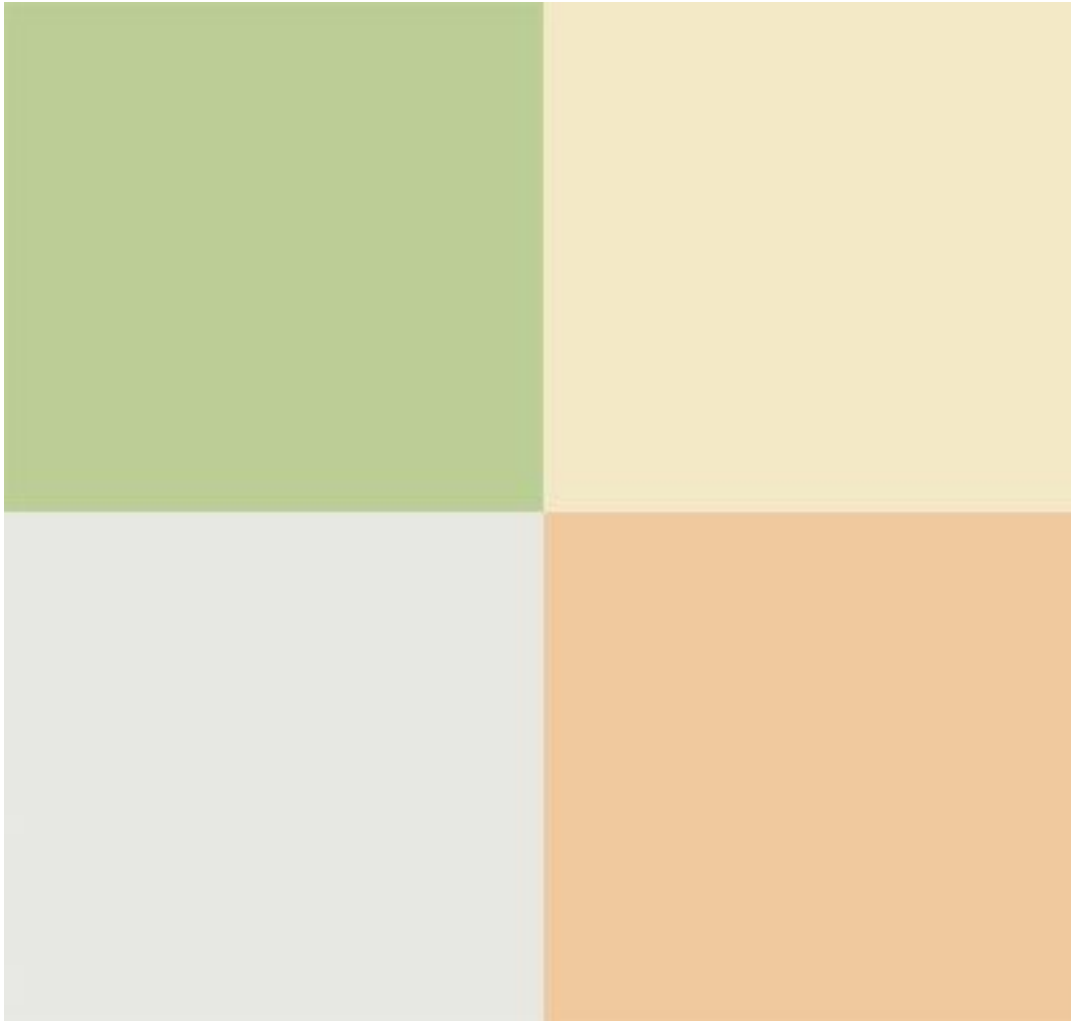

Kuvio 12. Työpöytä ja ergonominen työtuoli

Henkilökuntatilojen lattia pysyy joko samana tai se vaihdetaan kulutusta kestävään, lankkukuvioiseen muovimattoon. Haluan taukokuoneen lattiasta erilaisen kuin muualla. Tarkoituksena on, että työntekijät pääsevät rauhalliseen ja erilliseen tilaan pitämään taukojansa. Lankkukuviainen muovimatto sopii metsäteemaan ja keittiön tasoon.

8.3.3 Ryhmähuone

Ryhmähuoneen väreiksi valitsin saman keltaisen kuin muissakin tiloissa sekä hieman eri sävyisen vihreän. Keltaisen ja vihreän lisäksi halusin huoneeseen oranssia, auringon säteiden mukaan. Näiden värien lisäksi käytin samaa valkoista kuin muissakin tiloissa (Kuvio 13).

Kuvio 13. Ryhmähuoneen värimaailma

Kaappisänkyseinästä halusin oranssin ja muista seinistä vihreät. Sänkyseinän vastakkaiselle seinälle tulee vihreällä maalilla erikokoisia kumpuja, jotka kuvastavat metsän kumpuilevaa maastoa (Kuvio 14). Kumpujen yläpuoli on valkoinen. Kumpujen yläpuolelle, valkoiselle seinälle tulee keltaisia ja oransseja akustiikkapaneeleita, joihin lasten työt saadaan esille.

Kuvio 14. Vihreät kummut

Kaappisängyt pysyvät samana, tai niiden tilalle tulevat uudet vihreäoiset kaappisängyt (Kuvio 15). Uusien kaappien väliin tulisi kapeita välikaappeja, jotka tuovat lisää säilytystilaa. Vanhojen kaappien oviin maalattaisiin puukuviot, joiden oksille voisi laittaa lasten töitä esille. Pidän kaappisängyt samalla seinällä, missä ne nykyäänkin ovat, koska kaappien sijoittaminen kumpuseinälle ei olisi onnistunut seinässä olevan ikkunan takia.

Kuvio 15. Uudet vihreäoviset kaappisängyt

Osa päiväkodin säilytyskalusteista pysyy samana tai ne vaihdetaan uusiin vaaleisiin koivun värisiin säilytyskalusteisiin. Kaikissa säilytyskalusteissa on pyörät, että niitä on helppo ja nopea siirtää paikasta toiseen. Kattoon tulisi verhoiskot ja verhoilla leikki- ja nukkumahuoneen saisi jaettua kolmeen tilaan, lukunurkkaukseen, toimi- ja leikkitilaan. Verhot olisivat oranssit, vihreät ja keltaiset. Jokaisessa tilassa olisi oman väriset verhot. Eriväriset verhot auttavat myös lapsia hahmottamaan tilan eri osien käyttötarkoituksia. Verhot jakavat pitkää huonetta osiin, ja ne toimivat lasten rauhallisina majapaikkoina.

Lukunurkkauksessa voisi olla päiväkodin penkit, ja vanhoista hyllyistä voisi tehdä puuhyllyn (Kuvio 16). Hylly on tarpeeksi matalalla, että lapset saavat itse valita kirjoja tutkittavaksi. Lukunurkkaukseen saataisiin viihtyisyyttä ja mukavuutta sohvalla ja lattiatyynyillä. Sohva ja lattiatyynyt ovat metsän maastokumpujen omaiset. Sohva on vihreä ja ruskea sekä lattiatyynyt vihreät ja oranssit. Lattiatyynyt ovat erikokoisia ja muotoisia, ja lapset saavat koota ja järjestellä niitä haluamallaan tavalla (Kuvio 17). Vanha allaskaappi vaihdettaisiin pelkkään

käsienpesualtaaseen. Allas on mitoitettu aikuisten mukaan, mutta lapset pääsevät korokkeella itse altaalle. Altaan vieressä on lisää säilytystilaa.

Kuvio 16. Lukunurkkauksen puuhylly

Kuvio 17. Lukunurkkauksen sohva ja lattiatyyny

Toimitilassa olisi päiväkodin omat pöydät ja tuolit tai ne voitaisiin vaihtaa pienempiin pyöreisiin pöytiin. Toinen pöydistä ja sen tuolit olisivat lasten kanssa ja toinen aikuisten. Uudet tuolit ovat pinottavia ja kevyitä siirtää. Tuolien istuin ja selkänoja ovat vaalean keltaista laminaattia.

Leikkitalan seinällä olisi mukula istuinseinä, joka toimisi myös akustoivana elementtinä (Kuvio 18). Seinästä lapset saavat ottaa erimuotoisia istuintyynyjä ja koota niitä haluamallaan tavalla. Tyynyjä on helppo ottaa ja laittaa seinäkkeeseen. Leikkinurkkauksessa olisi pieni telta, jossa lapset saisivat olla rauhassa ja leikkiä. Tilassa olisi myös muutama pehmeä ja kevyt säkkituoli.

Kuvio 18. Mukula istuinseinä

Ryhmähuoneen lattia pysyy joko samana tai se voidaan vaihtaa vaalean ruskeaan, kulutusta kestävään muovimattoon. Luku- ja leikkinurkkauksessa voisi olla isot, vihreät ja pyöreät matot, tai vihreällä muovimatolla voitaisiin tehdä pyöreät kuviot lattiaan.

8.4 Toimeksiantajan palaute suunnitelmista

Pidin suunnitelmieni välinäytön päiväkodilla 1.4.2015. Päiväkodin työntekijät pitivät suunnitelmistani, ja olin saanut tiloista heidän toiveidensa mukaisia. Lasten ryhmähuoneen verhojakajista pidettiin, ja lukunurkkaus oli ihana. Työntekijät pitivät taukuhuoneen uudesta tilaratkaisusta enemmän kuin nykyisestä järjestyksestä, ja minikeittiö oli heidän mieleensä. Tilojen sisustukseen tulee vielä muutamia muutoksia ja lisäyksiä toimeksiantajan toiveiden mukaan.

Esimerkiksi ovien ja ikkunoiden laseihin tulevat hieman läpinäkyvät kalvot. Eteisen puuaita ei miellyttänyt yhtä paljon kuin kokonaan maalattu seinäpinta. Eteisen värilliset akustiikkapaneelit olivat paremmat kuin valkoiset, koska värillisistä akustiikkapaneeleista lasten työt tulevat paremmin esille. Ryhmähuoneen mukula istuinseinästä pidettiin enemmän kuin pienistä istuintyynyistä ja istuintyynyvaunusta. Eteiseen olisi hyvä saada jokin naulakko päiväkodin vieraille.

9 PÄIVÄKODIN VALMIS SISUSTUSSUUNNITELMA

Välinäytöstä saamieni palautteiden perusteella aloin suunnitella lopullista sisustussuunnitelmaa päiväkodille. Sisustussuunnitelmani viimeistä esittelyä varten tein sekä mustavalkoisen että värillisen pohjapiirustuksen (Liite 4). Pohjapiirustuksien lisäksi listasin tietokoneella kaikki värit, materiaalit ja tuotteet A4:sen kokosiin paperiarkkeihin. Näiden listojen avulla suunnitelmani oli helpompi esittää toimeksiantajalle (Liite 5). Tein vielä myös erilliset kuvalliset huonekortit jokaisesta tilasta (Liite 6). Huonekorteissa näkyy tarkemmin kaikki tiedot, mitat ja määrät eri materiaaleista ja tuotteista.

Otin ArchiCADilla myös 3D mallinnuskuvia eri tiloista, jotta päiväkodin työntekijöiden olisi helpompi hahmottaa suunnitelmaani. ArchiCADilla sain otettua myös tarvittavia projektioita. Projektioissa huone on kuvattu aina tietyistä suunnasta, ja kuvassa näkyy huonekalujen eri mitat (Liite 7).

Lisäksi tein toimeksiantajalle kaksi eri budjettia eli materiaalihankintojen kustannuslaskelmaa (Liite 8). Minun suunnitelmalleni ei oltu annettu mitään tarkkaa budjettia, joten halusin näyttää toimeksiantajalleni, että paljonko pienempi sisustussuunnitteluprojekti ja kokonaisvaltaisempi suunnittelu tulisivat maksamaan.

Ensimmäisessä budjetissa olin laskenut tarvittavat pintamateriaalit, tekstiilit ja akustiikkapaneelit. Toisessa kustannuslaskelmassa laskin edellä mainittujen materiaalien lisäksi kaikki uudet materiaalit ja huonekalut sekä valaistuksen. Kokosin nämä kaikki esitysmateriaalit muovitaskuiseen A4:sen kansioon, jonka palautin toimeksiantajalle.

9.1 Eteinen

Eteisen lopullisessa suunnitelmassa värimaailma on sama kuin aiemmin, vaalean vihreä, keltainen ja lila sekä raikas valkoinen. Toimeksiantaja piti valitsemistani väreistä, joten en lähtenyt vaihtamaan niitä. Eteisen lattia pysyy joko samana tai se vaihdetaan julkisen tilan kovaa kulutusta kestävään Zero muovimattoon.

Nykyinen lattia on mielestäni hyvässä kunnossa ja se on väriltänsä hyvin neutraali, joka sopii kaiken kanssa yhteen. Ehdotin uutta vaalean ruskeaa muovimattoa, koska se sopi metsäteemaan ja uusista vihreään, keltaisen ja lilan värisistä muovimatoista saa tehtyä hyppyruidukon ja ympyräkuvion lattiaan (Kuvio 19). Mielestäni muovimattokuviot lattiassa ovat hyvä ratkaisu, koska ne innostavat lapsia leikkimään ja liikkumaan. Hyppyruidukko tulisi pukeutumistilaan, koska siinä on enemmän tilaa hyppiä kuin kapealla käytävällä, jossa kaikki liikkuvat. Kuviot helpottavat siivoamista, kun eteiseen ei tarvita mattoja. En lähtenyt muuttamaan eteisen kattoa ja valaisimia. Eteisen katto on hiljattain remontoitu alas lasketuksi akustiikkakatoksi. Katossa on uudet valaisimet, jotka eivät häikäise ja niiden valo heijastuu hyvin koko tilaan.

Kuvio 19. Lattian hyppyruidukko ja ympyräkuvio

Välinäytön jälkeen muutin eteisen seinävärejä, hyllyratkaisua, liitutaulun kokoa ja paikkaa sekä aikuisten vaatelokeroita. Seinät ovat maalattu vihreällä ja valkoisella kosteutta ja kovaa kulutusta kestäväällä maalilla. Lukunurkkauksen halusin pitää

vaaleana ja raikkaana, koska samassa tilassa on paljon muitakin värejä. Lila, kehystetty liitutaulu ja keltaiset turveakustiikkapaneelit erottuvat valkoiselta seinältä paremmin kuin vihreältä (Kuvio 20). Siirsin liitutaulun nojatuolin viereen, että se olisi näkyvämmällä paikalla ja ettei ryhmähuoneen ovi osuisi piirtäviin lapsiin (Kuvio 21). Eteisen ovi- ja ikkunalasit teipataan hieman läpikuultavalla kalvolla. Kalvot ovat siistimpi ratkaisu oviverhoille. Kalvojen läpi näkee sen verran, että työntekijät pystyvät vahtimaan lapsia.

Kuvio 20. Vaalea lukunurkkaus

Kuvio 21. Eteisen liitutaulu

Tumman violetilla kovaa kulutusta kestäväällä paloturvallisella kankaalla verhoiltu nojatuoli sijaitsee liitutaulun oikealla puolella, ettei se ole ryhmähuoneen oven edessä. Vaikka nojatuolin kangas on likaa hylkivä, valitsin kankaan väriksi silti tumman violetin, koska siinä eivät liat näy niin helposti kuin vaaleassa kankaassa. Aikuisten vaatelokeroiden tilalle suunnittelin seinään puumaalauksen, jonka oksille tulee pyöreitä naulakoita. Seinänaulakko on avarampi ratkaisu kuin isot vaatelokerot. Puumaalaus maalataan samalla vihreällä kuin eteisen seinät sekä samalla tummemmalla vihreällä kuin henkilökuntatilassa. Puunrunko maalataan ruskealla. Lapset voivat osallistua puun maalaamiseen ja näin käyttäjät saataisiin mukaan päiväkodin suunnitteluun.

Puunaulakon viereen tulee rullilla oleva matala säilytyslokerikko, jossa on istuinpehmuste. Säilytyslokerikkoon saa laitettua lukuhetkissä tarvittavat kirjat ja lelut säilytykseen. Säilytyslokerikko tulee korkean hyllyn tilalle. Halusin tilaan matalan säilytyslokerikon, koska se ei tee pienestä eteisestä tukkoista. Suunnittelemani eteisessä on vähemmän säilytystilaa mitä aikaisemmin oli.

Olen suunnitellut eteisen niin, että siellä olevat lelut ja kirjat siirretään ryhmähuoneen puolelle.

Otin korkean hyllyn pois lasitiiliseinän edestä, koska halusin lukunurkkauksesta avaran ja valoisan. Eteisen rajallisesta tilasta johtuen en saanut käytävälle mahtumaan erillistä pukemispenkkiä ja patjakaappia, lattialla lojuville irtopatjoille (Kuvio 22). Ajattelin, että patjakaapin voi sijoittaa jonnekin tilavampaan huoneeseen. Pukemispenkin korvasin rullilla olevalla säilytyslokerikolla. Pehmustetulla lokerikolla on mukava istua ja sitä voi liikutella ympäri tilaa.

Kuvio 22. Eteisen pitkä ja kapea käytävä

Nykyiset lasten vaatelokerot voidaan joko säilyttää tai ne voidaan vaihtaa uusiin korkeampiin lokeroihin. Vanhojen vaatelokeroiden kaappien ovet ja taustalevyt maalataan lilalla, keltaisella ja valkoisella kalustemaalilla (Kuvio 23). Nykyiset lokerot ovat sen verran matalia, että niiden yläpuolelle seinälle saa laitettua keltaisia allergisoimattomia turveakustiikkapaneeleita. Paneelit vaikuttavat tilan koviin ääniin ja paneeleihin voidaan laittaa myös lasten töitä esille.

Kuvio 23. Nykyiset lasten vaatelokerot

Uudet vaatelokerot ovat säilytystilaltaan käytännöllisemmät kuin vanhat matalat lokerot. Korkeisiin lokeroihin mahtuu paremmin lasten ulkovaatteita roikkumaan (Kuvio 24). Uusien vaatelokeroiden yläpuolelle ei ole järkevää laittaa akustiikkapaneeleita, koska ne eivät sieltä juurikaan näy ja lasten työt eivät pääsisi esille. Akustiikkapaneeleita tulisi silloin lukunurkkaukseen ja puunaulakon viereen.

Kuvio 24. Uudet lasten vaatelokerot

Uusi eteinen on viihtyisä ja kutsuva. Lasten huoltajat ja muut vieraat voivat jättää ulkovaatteensa ja tavaransa puunaulakoon ja jäädä odottamaan eteisen pehmeille istuimille. Huone ei toimi ainoastaan lasten pukeutumistilana vaan siellä lapset voivat leikkiä, piirrellä liitutauluun ja kuunnella satuja.

9.2 Henkilökuntatila

Välinäytöstä saamieni palautteiden perusteella lähdin kehittämään toista suunnitelmaani, jossa henkilökuntatilan tilaratkaisu oli erilainen kuin nykyinen huonejärjestys. En lähtenyt muuttamaan henkilökuntatilan värimaailmaa. Huoneen seinät maalataan pesua ja kovaa kulutusta kestäväällä maalilla. Pitkät seinät ovat vihreät ja päätyseinät valkoiset. Taukuhuoneen lattia pysyy joko samana tai se voidaan vaihtaa julkisen tilan kovaa kulutusta kestävään Penta Toronto muovimattoon. Uusi muovimatto on tumman ruskeaa lattialankkukuviota. Halusin henkilökuntatilan lattiasta erilaisen kuin muissa tiloissa. Työntekijät pääsisivät pitämään taukojaan työympäristöstä poikkeavaan rauhalliseen paikkaan.

Henkilökuntatilan akustiikkakatto säilyy ennallaan. Nykyiset valaisimet voidaan säilyttää tai ne voidaan vaihtaa pyöreisiin kattovalaisimiin. Uusissa valaisimissa on puhtaampi valo kuin nykyisissä, hieman keltaisissa loisteputkivalaisimissa. Uudet valaisimet eivät häikäise ja valo heijastuu hyvin koko tilaan.

Henkilökuntatilan oven lasipintaan tulee hieman läpikuultava kalvo, joka estää suoraa näkyvyyttä huoneeseen, jossa työntekijät vaihtavat vaatteitaan. Taukuhuoneen vaatelokerot säilyvät ja ne maalataan uudestaan, vuorotellen valkoisella ja keltaisella maalilla (Kuvio 25). Mielestäni nykyiset lokerot ovat hyvässä kunnossa ja pieneen henkilökuntatilaan isommat vaatelokerot eivät mahtuisi. Lokerot tulevat toiselle pitkälle seinälle ja minikeittiö vaatelokeroita vastapäätä olevalle seinälle (Kuvio 26). Minikeittiö avartaa kapeaa huonetta.

Kuvio 25. Henkilökuntatilan vaatelokerot

Kuvio 26. Henkilökuntatilan minikeittiö

Minikeittiön taso on vaalean ruskeaa laminaattia, joka sopii hyvin metsäteemaan ja uuden lattian kanssa yhteen. Keittiön kaapin ovet ovat suorareunaiset ja valkoista mattaa. Ovilla on alumiiniset, sirot vetimet. Kaappien rungot ovat valkoiset. Alakaapit ovat jalalliset, koska ne helpottavat siivoamista. Valkoiset ovet avartavat kapeaa tilaa ja mattapintaisiin oviin sormenjäljet eivät jää niin helposti näkyviin kuin kiiltäviin oviin.

Keittiössä on paljon kaappitilaa ja nykyiselle mikroaaltouunille tulee oma paikkansa yläkaappien viereen. Nykyinen jääkaappi integroidaan eli sijoitetaan mikroaaltouunin alapuoleisen kaapin oven taakse. Roskakori sijoitetaan myös yhteen alakaappiin. Keittiön vasemmalle puolelle jää tilaa pitkälle ja kapealle kehyksettömälle peilille.

Keittiön kaappien yläpuolelle tulee ovellisia säilytyskaappeja, jotka sopivat minikeittiön kanssa yhteen. Samanlaisia säilytyskaappeja tulee vaatelokeroseinälle. Kaapit ovat mitoitettu ja sijoitettu niin, etteivät ne osu huoneessa olevaan ilmastointiputkeen. Säilytyskaapit ovat myös huoneen ylätasossa, etteivät ne ole tiellä kapeassa ja pienessä huoneessa.

Vaatelokeroiden viereen tulee viisi lokeroinen lukollinen säilytyslokero työharjoittelijoille ja muille työntekijöille. Lokerokaapin runko ja ovet ovat samanlaiset kuin minikeittiössäkin. Vetimet ovat pienet alumiiniset nuppivetimet. Keittiön, säilytyskaapit ja säilytyslokeron valmistaa paikallinen keittiöyritys.

Välinäytöstä saamieni palautteiden perusteella pysyin Klaffi-pöytä ajatuksessa. Nykyinen ovaalin muotoinen pöytä vaihdetaan pienempään, valkoiseen Klaffi-pöytään (Kuvio 27). Klaffi-pöytä on 75cm leveä ja sen saa tarvittaessa 1,2m pitkäksi pöydäksi (Kuvio 28).

Työntekijät pitivät aikaisemmin ehdottamistani valkoisista ja keltaisista pinnatuoleista. Päätin kumminkin vaihtaa tuolit pinottavaan malliin. Halusin säilyttää pinnatuolien erivärisyyden, joten uudet tuolitkin ovat valkoisia ja keltaisia. Uudet tuolit ovat käytännöllisiä, koska Klaffi-pöydän ollessa pienessä koossaan ylimääräiset tuolit saadaan pinottua päällekkäin (Kuvio 29). Pinottavat tuolit eivät vie ylimääräistä tilaa pienestä taukhuoneesta. Seinällä, pöytää vastapäätä on päiväkodin nykyinen valkotaulu, johon työntekijät saavat kirjoittaa ylös työasioita.

Kuvio 27. Henkilökuntatilan Klaffi-pöytä pienessä koossa

Kuvio 28. Henkilökuntatilan Klaffi-pöytä isossa koossa

Kuvio 29. Henkilökuntatilan pinottavat tuolit

Päiväkodin työntekijät pitivät siitä, että työpöytä on ikkunan edessä (Kuvio 30). Korkeussäädettävän työpöydän taso ja jalat ovat raikkaan valkoiset. Työpöytä on lyhyempi ja kapeampi kuin päiväkodin nykyinen pöytä. Pienempi pöytä sopii paremmin pitkään ja kapeaan henkilökuntatilaan. Työpöydässä on tarpeeksi tilaa tehdä töitä, ja keskusyksikkö kiinnitetään pöydän tason alle keskusyksikkötelineeseen. Kaikki sähköjohdot saadaan nätisti piiloon tason alla olevaan kaapelikouruun. Työpisteeseen tulee uusi ergonominen työtuoli, joka verhoillaan kulutusta kestävällä ja paloturvallisella vihreällä kankaalla. Tuolin korkeutta sekä selkä- ja käsinojia pystytään säätämään.

Kuvio 30. Henkilökuntatilan työpöytä

Tulostin sijoitetaan työpöydän viereisen valkoisen ja jalallisen säilytyskaapin päälle. Kaappiin mahtuu tarvittavat työmapit ja muut työtarvikkeet. Jalallisen kaapin alta on helppo siivota. Työpisteen viereen vasemman puoleiselle seinälle tulee valkoisia turveakustiikkapaneeleita. Allergisoimattomat paneelit vaikuttavat henkilökuntatilan äänimaailmaan ja ne toimivat samalla ilmoitustauluina. Työpöydän eteen ikkunalle tulee uudet verhot ja kiskot. Uusilla kiskoilla verhot saadaan paremmin ja näyttävämmin ripustettua kattoon. Uudet verhot ovat hieman läpikuultavat ja niissä on valkoisella pohjalla vihreitä ja keltaisia lehtikuvioita, metsäteeman mukaan. Verhot sopivat julkisiin tiloihin ja ne ovat paloturvalliset. Vaaleat verhot tekevät tilasta raikkaan ja valoisan.

9.3 Ryhmähuone

Ryhmähuoneen värit ovat samat kuin aiemmin, vaalean oranssi, vihreä, keltainen ja valkoinen. Kaappisänkyseinä maalataan oranssilla, pesua ja kovaa kulutusta kestäväällä maalilla. Oranssi tuo huoneeseen lämpöä ja iloa. Oranssiseinä on kaappisänkyjen takana, joten värin pirteys ei vaikuta lasten päiväuniin. Kappisänkyjä vastapäätä on rauhallinen vihreävalkoinen seinä (Kuvio 31). Seinän alaosaan maalataan erikokoisia vihreitä kumpuja, jotka kuvaavat metsän kumpuilevaa maastoa. Kumpujen yläosa on valkoinen. Päätyseinät maalataan samalla vihreällä kuin kummut (Kuvio 32). Näidenkin seinien maalipinta kestää pesua ja kovaa kulutusta.

Allaskaappiseinä maalataan valkoisella kosteutta ja kovaa kulutusta kestäväällä maalilla. Allaskaapin välitila maalataan oranssilla liitutaulumaalilla. Välitilaan voidaan kirjoittaa ja piirtää eri asioita, esimerkiksi lapsille käsienpesuohjeita. Ryhmähuoneen oven lasipintaan tulee hieman läpikuultava kalvo. Kalvosta näkee läpi niin, että työntekijät pystyvät vahtimaan lapsia.

Kuvio 31. Ryhmähuoneen rauhalliset värit

Kuvio 32. Värikäs ryhmähuone

Ryhmähuoneen lattia pysyy joko samana tai se vaihdetaan uuteen julkisen tilan kovaa kulutusta kestävään Zero muovimattoon. Uusi muovimatto on samanlainen kuin eteisessä. Leikkihuoneeseen en halunnut erivärisistä muovimatoista kuvioita lattiaan, koska mielestäni isot pyöreät matot ovat mukavampia lapsille. Ehdotin toimeksiantajalle kahta erilaista mattoa. Halvempi matto on lyhyt nukkainen ja näin helposti siivottava. Toinen matto on pehmeämpi ja pitempi nukkainen ja siinä lasten olisi mukava istua ja leikkiä. Pitempi nukkainen on vaikeampi siivouksen kannalta, vaikka se on käsitelty likaa hylkiväksi ja pölyttymättömäksi. Pitempi nukkaisessa matossa on liukuesteinen muovipohja, joka pysyy hyvin paikoillaan lattiassa.

Ryhmähuoneen akustiikkakatto säilyy ennallaan. Nykyiset valaisimet voidaan säilyttää tai ne voidaan vaihtaa uusiin pyöreisiin valaisimiin. Uudet valaisimet eivät häikäise ja niiden valoa voidaan himmentää tarvittaessa, joka takaa taloudellisuuden ja vähäisen energian kulutuksen. Uusissa valaisimissa on puhtaampi valo kuin nykyisissä hieman keltaisissa loisteputkivalaisimissa. Uusista

valaisimista valo heijastuu hyvin koko tilaan. Allaskaapin yläpuolelle, yläkaapin alareunaan tulee myös uusi valaisin. Valo ei häikäise ja se heijastuu hyvin allaskaapin alueelle.

Välinäytön jälkeen päätin pitää nykyiset kaappisängyt ja päiväkodin uudet rullilla olevat säilytyslokerikot. Lokerikoita on kolmea eri kokoa ja niitä tulee huoneeseen yhteensä neljä. Leikkinurkkaukseen tulee yksi pieni ja keskikokoinen lokerikko, toimitilaan tulee yksi keskikokoinen ja lukunurkkaukseen yksi iso lokerikko. Jokaisessa lokerikossa on hyllyjä, joihin lapset yltävät itse. Valkoiset lokerikot vihreillä hyllyillä sopivat ryhmähuoneen värimaailmaan.

Kaappisängyjen oviin maalataan puukuviot, joiden oksille voidaan laittaa lasten töitä esille (Kuvio 33). Lapset voivat osallistua näiden puiden maalamiseen ja näin saataisiin käyttäjätkin mukaan päiväkodin suunnitteluun. Puukuvioiden väri on samaa oranssia ja vihreää kuin ryhmähuoneen seinissä sekä samaa tummempaa vihreää ja ruskeaa kuin eteisen puunaulakossa. Kaappisängyjen välissä olevat raot käytetään hyödyksi ja niihin tulee räätälöidyt välikaapit, joihin saa lasten leluja ja muita tavaroita säilytykseen. Sängyjen ollessa levitettynä, työntekijät pääsevät lasten viereen välikaappien kohdalle. Osa välikaapeista on matalampia, etteivät ne peitä ilmastointikanavia.

Kuvio 33. Ryhmähuoneen kaappisängyt

Ryhmähuoneen pitkä ja kapea tila on jaettu julkisten tilojen paloturvallisilla väliverhoilla kolmeen eri osaan, luku- ja leikinurkkaukseen sekä toimitilaan (Kuvio 34). Kattoon tulee uudet kiskot, joihin saadaan helposti väliverhot ripustettua. Väliverhot ovat jokaisessa tilassa eriväriset, oranssit, keltaiset ja vihreät (Kuvio 35). Eriväriset verhot auttavat lapsia hahmottamaan tilan eri osien käyttötarkoituksia. Levitetyt verhot toimivat myös lasten rauhallisina majapaikkoina.

Kuvio 34. Lukunurkkauksen ja toimitilan väliverhot

Kuvio 35. Leikkinurkkauksen väliverho

Ryhmähuoneen ikkunoissa on jo sälekaihtimet, joiden avulla huone saadaan tarvittaessa pimennettyä lasten päiväunia varten. Huoneen ikkunaverhot ja kiskot vaihdetaan uusiin. Verhot ovat julkisiin tiloihin sopivia ja paloturvallisia. Lukunurkkauksen ikkunaverhot ovat valkoisia, joissa on erisävyisiä oransseja ja tummia pallokuvioita. Leikkinurkkauksessa on muuten samanlaiset verhot, mutta oranssien pallojen sijaan verhoissa on erisävyisiä vihreitä palloja. Halusin ikkunaverhoista kuviolliset, koska osallistavan suunnittelun tehtävissä lapset halusivat tilaan värikkäitä ja kuviollisia verhoja. Väliverhot ovat yksiväriset, että huone pysyisi rauhallisena kokonaisuutena.

Lukunurkkaukseen tulee vanhoista hyllyistä tehty puun mallinen hylly (Kuvio 36). Hyllytasot ovat sekä lasten että aikuisten korkeudella. Puuhylly maalataan henkilökuntatilan tummalla vihreällä, että hylly erottuu vaalean vihreästä kumpuseinästä. Lukunurkkauksessa lapset voivat itse tutkia kirjoja tai lukuhetkiä voidaan pitää myös isommalle lapsiryhmälle.

Kuvio 36. Ryhmähuoneen lukunurkkaus

Välinäytön jälkeen päätin muuttaa allaskaappiratkaisuni. Halusin allaskaappiseinälle enemmän säilytys- ja kaappitilaa (Kuvio 37). Allaskaappi on aikuisten korkeudella ja sen taso, runko sekä ovet ovat samanlaiset kuin henkilökuntatilan minikeittiössä. Allaskaappi on myös jalallinen, että kaapin alta siivoaminen olisi helpompaa. Allaskaapin vetimet ovat sirot ja alumiiniset. Alakaappeja on kolme ja roskakori sijoitetaan yhteen niistä. Altaan yläpuolella on kaksi yläkaappia, joihin voidaan laittaa tavaroita, jotka eivät ole tarkoitettu lasten käsiin. Yläkaapit ovat altaan yläpuolella, että ikkuna saadaan auki tuuletusta varten. Nykyinen paperiannostelija säilyy ja saippua-annostelija vaihdetaan helppokäyttöiseen valkoiseen annostelijaan. Allaskaapin vieressä on lasten korocejakkara, jonka avulla lapset pääsevät altaalle itsenäisesti (Kuvio 38).

Kuvio 37. Ryhmähuoneen allaskaappi

Kuvio 38. Allaskaapin korokejakkara

Pitkälle kumpuseinälle tulee oransseja ja keltaisia turveakustiikkapaneeleita, jotka vaikuttavat leikki- ja nukkumahuoneen äänimaailmaan. Allergisoimattomat paneelit toimivat myös ilmoitustauluina, joihin lasten töitä saadaan esille. Ryhmähuoneen akustoisina elementteinä toimivat myös pehmeät huonekalut, joiden kankaat ovat kovaa kulutusta kestäviä ja paloturvallisia. Lukunurkkaukseen tulee vihreällä ja ruskealla kankaalla verhoiltu sohva, joka muistuttaa metsän maastoa. Sohvan lisäksi nurkkaukseen tulee sohvan muotokieleen sopivia lattiatyynyjä, joita lapset voivat kasata ja siirrellä haluamiinsa kohtiin.

Leikkinurkkauksen seinälle tulee mukula istuinseinä, jonka seinäkiinnike on ruskeaa kangasta ja istuintyyny oranssia, keltaista ja vihreää kangasta (Kuvio 39). Istuimien kangaspäälliset voidaan irrottaa ja pestä. Seinäkiinnikkeessä ja istuintyynyjen pohjassa on magneettia, joten tyyny on helppo ottaa irti ja laittaa takaisin seinäkkeeseen. Istuintyynyt ovat muodoiltaan pyöreitä, kolmioita ja neliöitä. Lapset voivat asetella istuintyynyjä haluamallaan tavalla ja koota niitä vaikka päällekkäin. Istuintyynyt ovat myös hyväksi oppimisympäristölle, sillä lapset oppivat istuintyynyjen avulla eri muotoja ja istuimia voidaan käyttää eri leikeissä.

Kuvio 39. Leikkinurkkauksen pehmeät huonekalut

Leikkinurkkaukseen tulee myös kaksi kevyttä ja pehmeää säkkituolia. Säkkituoleissa on keltainen ja vihreä kovaa kulutusta kestävä paloturvallinen kangas. Säkkituolien kangaspäällinen voidaan irrottaa ja pestä. Lapset voivat siirtää säkkituoleja haluamaansa paikkaan. Leikkinurkkaukseen tulee myös lasten vihreä telttä, joka on helppo kasata ja koota pois. Teltassa lapset saisivat olla rauhassa ja leikkiä.

Ryhmähuoneen keskellä on toimitila, jossa sekä pöydät että tuolit ovat lasten ja aikuisten mitoituksella. Toimitilassa lapset voivat askarrella, piirtää ja maalata. Ryhmähuoneen nykyiset pöydät ja tuolit voidaan säilyttää tai ne voidaan vaihtaa uusiin kevyisiin, pyöreisiin pöytiin ja pinottaviin tuoleihin. Nykyiset tuolit maalattaisiin keltaisella (Kuvio 40). Uusien tuolien istuimet ja selkänöjat ovat keltaista laminaattia (Kuvio 41).

Kuvio 40. Ryhmähuoneen nykyiset pöydät ja tuolit

Kuvio 41. Ryhmähuoneen uudet pöydät ja tuolit

Ryhmähuoneen huonekalut ovat helppo siirtää sivuun ja tarvittaessa kasata päällekkäin. Säilytyslokerikot ovat siirrettävissä rullilla ja tuolit sekä pöydät voidaan kasata päällekkäin. Muut pehmeät huonekalut ovat kevyitä ja niitä on helppo siirtää ja kasata. Väliverhot saadaan nopeasti vedettyä sivuun.

9.4 Toimeksiantajan palaute valmiista suunnitelmasta

Esitin lopullisen työni Ylisen päiväkodin työntekijöille 17.4.2015. Suunnittelemani sisustus oli heidän mieleensä ja se oli julkisten tilojen ja päiväkodin sisustusmääräysten mukainen. Olin saanut tilojen pitkän ja kapean muodon pois jakamalla tiloja eri osiin.

Olin valinnut tiloihin värit, jotka miellyttivät kaikkia. Värejä oli käytetty hyvin niin, että tila pysyi edelleen rauhallisena ja harmonisena. Värien lisäksi työntekijät pitivät pehmeistä muodoista ja akustiikkapaneelien hyötykäytöstä ilmoitustauluina. Olin ottanut hyvin huomioon eri huoneiden tilaratkaisut ja luoden näin käytännöllisen kokonaisuuden. Suunnitelmassani oli hyvin säilytystilaa niin henkilökuntatilan kuin ryhmätilankin eri toiminnoille.

Työntekijöiden mielestä suunnittelemassani sisustuksessa olin saanut näkymään taide- ja kulttuuripainotteisuuden. Tiloissa pystyy toteuttamaan eri taiteen aloja, lapset pystyvät toimimaan itsenäisesti ja heidän töitään saadaan esille. Tilat kannustavat lapsia liikkumaan, eteisessä on hyppyrudukko ja ryhmähuoneessa on tilaa eri ryhmäleikkeihin. Uudet tilat toimivat hyvänä oppimisympäristönä lapsille, he kokevat eri värejä, materiaaleja ja muotoja.

Ylisen päiväkodille suunnittelemani sisustus tullaan toteuttamaan, resurssien puitteissa.

10YHTEENVETO JA POHDINTA

Opinnäytetyötä tehdessäni opin eri tutkimusmenetelmistä ja kuinka niitä pystyi käyttämään hyödyksi omassa sisustussuunnitteluprosessissani. Tiesin mitä osallistava suunnittelu tarkoittaa teoriassa, mutta tutkimusmenetelmän toteuttaminen omassa työssäni loi haasteita. Oikeiden ja hyödyllisten tehtävien miettiminen ja toteuttaminen oli haastavaa. Tarkka suunnittelu tuotti tulosta ja sain päiväkodilla pitämistäni työpajoista hyviä ja tarpeellisia tietoja suunnitteluprosessiani varten.

Mielestäni onnistuin hyödyntämään avoimesta haastattelusta ja osallistavan suunnittelun työpajoista keräämiäni tietoja, sillä asettamani sisustussuunnittelukriteerit toteutuivat. Mielestäni olen onnistunut suunnittelemaan päiväkodin sisustuksesta sellaisen, joka miellyttää sekä toimeksiantajaa että käyttäjiä. Päiväkodin sisustus on viihtyisä ja käytännöllinen kokonaisuus, joka innostaa lapsia toimimaan.

Opinnäytetyötä tehdessäni, opin julkisten tilojen ja erityisesti päiväkotien sisustussuunnittelusta. Päiväkoteja sisustaessa on tärkeää huomioida siellä olevat lapset ja heidän eri-ikäryhmänsä. Sain kokemusta tällaisesta laajasta sisustussuunnitteluprojektista ja olen nyt itsevarmempi omassa suunnittelutyössäni.

Lopputyöni jälkeen tiedän enemmän taidekasvatuksesta, ja mitä kaikkea siihen liittyy. Opin käyttämään ArchiCAD mallinnusohjelmaa vielä paremmin. Oppimaani voin hyödyntää tulevissa päiväkotien sisustussuunnitteluprojekteissa. ArchiCADin mallinuksilla pystyn esittämään suunnitelmani asiakkaille.

Sisustussuunnitteluprosessissa haastavinta oli saada kaikki tarpeelliset kalusteet ja tuotteet mahtumaan päiväkodin pieniin tiloihin. Säilytysratkaisujen miettiminen tuotti myös vaikeuksia. Minun täytyi lopuksi jättää joitakin kalusteita laittamatta tiloihin, koska ne eivät vain millään mahtuneet niihin. Päiväkodin kalusteita ja tekstiileitä valittaessa oli myös omat tarkat säädöksensä, jotka tuli muistaa. Myös siivousta helpottavia asioita ei saanut unohtaa.

LÄHTEET

- Anttila, E. 2009. Tanssii tätien kanssa-luova liikunta ja tanssi varhaiskasvatuksessa. Teoksessa: Ruokonen, I., Rusanen, S. & Välimäki, A (toim.) Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa: iloa, ihmettelyä ja tekemistä. Helsinki: Yliopistopaino, 16-21
- Hanington, B. 2003. Methods in the Making: A Perspective on the State of Human Research in Design. Design Issues: Vol. 19. no. 4, 9-18
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi
- Huisman, T. 2001. Liikuttava lapsuus. Teoksessa: Karppinen, S., Puurula, A. & Ruokonen, I (toim.) Taiteen ja leikin lumous. 4 – 8-vuotiaiden lasten taito- ja taidekasvatus. Helsinki: FinnLectura, 62-70
- Hujala, E & Turja, L. 2011. Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus
- Jakkula, K. 2008. Ensimmäiset vuodet luovat lapsen kehityksen perustan. Teoksessa: Helenius, A & Korhonen, R (toim.) Pedagogiikan palikat: Johdatus varhaiskasvatukseen ja –kehitykseen. Helsinki: WSOY, 33-44
- Karppinen, S., Puurula, A. & Ruokonen, I . 2001. Taiteen ja leikin lumous. 4 – 8-vuotiaiden lasten taito- ja taidekasvatus. Helsinki: FinnLectura
- Karppinen, S. 2001. Kädentaidot. Teoksessa: Karppinen, S., Puurula, A. & Ruokonen, I (toim.) Taiteen ja leikin lumous. 4– 8-vuotiaiden lasten taito- ja taidekasvatus. Helsinki: FinnLectura, 106-119
- Karppinen, S. 2009. Kädentaidot ja käsityökasvatus. Teoksessa: Ruokonen, I., Rusanen, S. & Välimäki, A (toim.) Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa: iloa, ihmettelyä ja tekemistä. Helsinki: Yliopistopaino, 56-65
- Kestävyys. 2012. Korkeat vaatimukset kankaan kestävyydelle. [Verkkosivu]. Tampere: Travalle. [Viitattu 19.3.2015] Saatavana: <http://www.travalle.fi/kestavyys/>
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2015a. 4-5-vuotias. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. [Viitattu 5.3.2015]. Saatavana: http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ ja_ kehitys/4_5-vuotias/
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2015b. 5-6-vuotias. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. [Viitattu 5.3.2015]. Saatavana: http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ ja_ kehitys/5_6-vuotias/

- Mattelmäki, T. 2006. Muotoiluluotaimet. Tampere: Tammer-Paino Oy
- Nurmi, J., Ahonen, T., Lyytinen, H., Lyytinen, P., Pulkkinen, L. & Ruoppila, I. 2014. Ihmisen psykologinen kehitys. Jyväskylä: PS-kustannus
- Nurmiranta, H., Leppämäki, P. & Horppu, S. 2009. Kehityspsykologiaa lapsuudesta vanhuuteen. Helsinki: Kirjapaja Oy
- RT 96-11003. 2010. Päiväkotien suunnittelu. Helsinki: Rakennustieto.
- Ruokonen, I. 2001. Äänimaisemia ja ilmaisun iloa musiikin kielellä. Teoksessa: Karppinen, S., Puurula, A. & Ruokonen, I (toim.) Taiteen ja leikin lumous. 4 – 8-vuotiaiden lasten taito- ja taidekasvatus. Helsinki: FinnLectura, 120-143
- Ruokonen, I. 2009. Musiikillista oppimisympäristöä luomaan. Teoksessa: Ruokonen, I., Rusanen, S. & Välimäki, A (toim.) Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa: iloa, ihmettelyä ja tekemistä. Helsinki: Yliopistopaino, 22-29
- Ruokonen, I & Rusanen, S. 2009. Esteettinen kasvattaja kulttuurisena kasvattajana. Teoksessa: Ruokonen, I., Rusanen, S. & Välimäki, A (toim.) Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa: iloa, ihmettelyä ja tekemistä. Helsinki: Yliopistopaino, 10-15
- Rusanen, S & Torkki, K. 2001. Mistä on lapsen kuvat tehty. Teoksessa: Karppinen, S., Puurula, A. & Ruokonen, I (toim.) Taiteen ja leikin lumous. 4 – 8-vuotiaiden lasten taito- ja taidekasvatus. Helsinki: FinnLectura, 88-105
- Rusanen, S. 2009. Lapsen kuvista kulttuurin kuviin. Teoksessa: Ruokonen, I., Rusanen, S. & Välimäki, A (toim.) Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa: iloa, ihmettelyä ja tekemistä. Helsinki: Yliopistopaino, 48-55
- Salonen, M. 2014. Lasten mielipaikat päiväkodin tiloissa ja lasten vapaasti valittavan toiminnan ilmentyminen niissä. [Verkkosivu]. Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. [Viitattu 7.4.2015]. Saatavana: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/86892/salonen_mari.pdf.pdf?sequence=1
- Seinäjoen kaupunki. 2013. Kiukkuräppi avasi Ylisen päiväkodin taideprojektin musiikkivuoden. [Verkkosivu]. [Viitattu. 9.3.2015]. Saatavana: http://www.seinajoki.fi/varhaiskasvatusjakoulutus/varhaiskasvatuspalvelut/hoito_paikkojenesittely/keskustanalue/ylisenpaivakoti/ajankohtaista/tiedotteet/2013/1/dXWnDOy8D.html.stx
- Suojala, M. 2009. Lastenkirjallisuus kielen ja kuvittelukyvyn laajentajana. Teoksessa: Ruokonen, I., Rusanen, S. & Välimäki, A (toim.) Taidekasvatus

varhaiskasvatuksessa: iloa, ihmettelyä ja tekemistä. Helsinki: Yliopistopaino, 40-47

Tiusanen, E. 2008. Päivittäiset toiminnot päivähoitossa. Teoksessa: Helenius, A & Korhonen, R (toim.) Pedagogiikan palikat: Johdatus varhaiskasvatukseen ja –kehitykseen. Helsinki: WSOY, 79-98

Toivanen, T. 2009. Draamakasvatuksen mahdollisuudet varhaiskasvatuksessa. Teoksessa: Ruokonen, I., Rusanen, S. & Välimäki, A (toim.) Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa: iloa, ihmettelyä ja tekemistä. Helsinki: Yliopistopaino, 30-35

Toppila, P. 2009. Koti lasten ehdoilla. Väri- ja materiaalisuunnitelma omakotitaloon. [Verkkosivu]. Seinäjoen Ammattikorkeakoulu. Muotoilun koulutusohjelma, Kulttuurin ja muotoilun yksikkö. Opinnäytetyö. [Viitattu 11.4.2015]. Saatavana: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/4429/Toppila_Paula.pdf?sequence=1

Työsuojeluhallinto. 2013. Ergonomia. [Verkkosivu]. [Viitattu 22.4.2015]. Saatavana: <http://www.tyosuojelu.fi/fi/ergonomia>

Valtatie, T. 2005. Mielikuvia väreillä. Värit lastenteatterissa ja lastenelokuvissa. [Verkkosivu]. Tampereen Ammattikorkeakoulu. Viestinnän koulutusohjelma, Tuotannon suuntautumisvaihtoehto. Opinnäytetyö. [Viitattu 7.4.2015]. Saatavana: <http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/10607/TMP.objres.132.pdf?sequence=2>

Varpenius, T. 2012. Sukupuolineutraalit värit lastenvaateissa. [Verkkosivu]. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Vaatetusalan koulutusohjelma, Vestonmi AMK. Opinnäytetyö. [Viitattu 11.4.2015]. Saatavana: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/74209/Suku.pdf?sequence=1>

KUVALÄHTEET

Kuvakollaasi 1:

Flickr, 29.7.2004. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/tomhe/35312882/in/photolist-47ZhN-azNC9n-ib5zGu-3fCPkM-j5hZrD-jsEkcY-9m6SWM-4FJyZC-8roZeq-4adhfz-ajQUFM-7FShmW-deSQGb-njzZdb-qwzrhe-fq2Gw4-6is1Si-6gtZAq-e4q9Vc-hvvrde-jZohM2-9fdZCu-bCwpGB-or7MVn-Pnzgz-eRVSBX-6Bek8B-4xiijt-33fkZo-6meNr3-nmhc3V-5XvG8p-6jbLGN-7yjm2K-nKMMbV-6zafSM-5s4nN4-2H4Hm3-VjyYY-9QurF7-aoRiFD-mJjxvn-6mK1j9-dAQdah-baMfLr-ovJfw5-8SozdS-ojzHqP-7v8ckb-98CDEu>

Flickr, 15.7.2009. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/archetypefotografie/3753851979/in/photolist-6HHtpR-4nUvLH-oBKjPA-oDWdZo-F94mJ-tmdpa-3p8kcy-3n1MnR-hT9NTp-aqUvL-ohzivC-o1ihe3-4VL3wY-81C8vT-kbfiRp-4zk2Kh-6oZfbT-gfWQ2x-pfbMxZ-47ZhN-azNC9n-ib5zGu-3fCPkM-j5hZrD-jsEkcY-9m6SWM-4FJyZC-8roZeq-4adhfz-ajQUFM-7FShmW-deSQGb-njzZdb-qwzrhe-fq2Gw4-6is1Si-6gtZAq-e4q9Vc-hvvrde-jZohM2-9fdZCu-bCwpGB-or7MVn-Pnzgz-eRVSBX-6Bek8B-4xiijt-33fkZo-6meNr3-nmhc3V>

Flickr, 13.8.2013. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/elviskennedy/9441860160/in/photolist-fom15q-4rEonL-o7M37m-gh5Cu4-dUh41m-8Nx5xs-6LLAhg-7uQiaF-cQZUZw-bxz9fJ-38tQF9-9HbJFq-rV65Q-63PuMi-dBqUDx-pMWMUp-7SBcYt-8Kog8H-7Z31Yd-o9Mj4V-azqzwc-4KzCSn-nPz1fa-8NLnx7-34Tqd9-95szE7-8EG8zJ-o7Safs-5CHrhA-59urVt-cgQLW-77ToCu-2byhx-brARvW-6P6TMz-9HKvyh-8ZMkXE-as6U8h-8iqDjN-dfUJsx-6AYAK6-9gfk9Z-71njvE-wPA6P-8vU75G-4EtYY6-7Kmt2J-8cSDwY-5JwVH-eQ2tiH>

Flickr, 9.6.2006. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/rageforst/163323638/in/photolist-fr5qN-8y3c7k-bQjWut-qMTTef-4W1QST-4r37Qg-2ZGbdF-r8Mu9z-5qTEgG-4ZDdHx-64EoZz-4uo7Mk-pfiPX-6nVgkM-q9qPa4-7asmqc-hysZsr-bxjHz4-L8e1T-3DcFf-5En435-bggec6-bgPVLH-fnPWJc-JQ3gT-668iK9-byxraC-2jjG4h-nv2KQS-kAyzMV-5iWFo1-9wFRW2-f7Xc45-qDgE2W-5RZZDu-6Z9JEL-nAcdpp-fwHq9Y-6z1H7V-fmvw3z-mMGKV9-mmHr5-92uxG8-ec3Y15-gv9yLB-78ic5G-56yAQf-oBBF-47PGz2-gTpU>

Flickr, 20.8.2010. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/33707373@N03/4910678169/in/photolist-8tWvwZ-kcimWa-7e3eer-dec635-aRqYCx-joTNCK-4d54Gy-m6ERq-bPu8y8-bop3oR-7a4BBB-aSsSKr-eJ3pUu-npfSTS-6PX6uw-7TYvVX-V2Ux4-hVDJkN-hVEhgr-gyUrtH-qAC6x6-ds4u27-eakTzF-cggV87-4JTmE7-j6L72x-aio9Z4-djiTe3-aohzY1-7e3aBn-8upSpL-nHRjRK-baeyDD-29GZq-jpR5Ba-3aorRD->

[7boMTh-owBxWB-7MnyMq-nSeUd3-euVi9i-pew6s5-87s5wU-ex2MP1-bqsCkn-92V9ip-ch5h5G-7JHYNU-n9qtHA-7GAs6L](https://www.flickr.com/photos/aarmo/15364946540/in/photolist-ppKnio-4jkzYm-ryu9BB-oN9icF-oeEHhE-4EEwDY-p5pamR-6XSqSf-2vtqT1-4mHVj3-q2XarK-pHTf3U-6oH7KC-7cVGzP-obCD4S-3RXwEv-pxhLYi-4aeHvZ-8TB5aB-gidozY-3KxuQS-pNec5E-3cwApP-6ZT7sR-gsnYGr-6or3Av-oV42qJ-pN53ge-4NDoVN-pDwRYr-XScPf-9FEP9M-pgTKSn-pqWspJ-pwnkcb-pR8CVW-fmUSML-pUMFXp-antxUj-pBrSA5-6MUU27-qECTuy-exgyF7-dhaszk-4RAKLv-pwEA9y-743zwG-rw6yew-pruXDc-qDQ7zp)

Flickr, 1.10.2014. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/aarmo/15364946540/in/photolist-ppKnio-4jkzYm-ryu9BB-oN9icF-oeEHhE-4EEwDY-p5pamR-6XSqSf-2vtqT1-4mHVj3-q2XarK-pHTf3U-6oH7KC-7cVGzP-obCD4S-3RXwEv-pxhLYi-4aeHvZ-8TB5aB-gidozY-3KxuQS-pNec5E-3cwApP-6ZT7sR-gsnYGr-6or3Av-oV42qJ-pN53ge-4NDoVN-pDwRYr-XScPf-9FEP9M-pgTKSn-pqWspJ-pwnkcb-pR8CVW-fmUSML-pUMFXp-antxUj-pBrSA5-6MUU27-qECTuy-exgyF7-dhaszk-4RAKLv-pwEA9y-743zwG-rw6yew-pruXDc-qDQ7zp>

Kuvakollaasi 2:

Flickr, 22.9.2013. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/mikeyphillips/10869334396/in/photolist-hyubrb-59nZg-My1KB-76YtkU-7xSk8s-6RwWcK-3Hnf7u-4XRFC7-iobkn4-iSVXgp-5bWad8-iJLyP6-n1u1d-4CqxQ3-edpTKg-3bKNLS-9sJWtr-GL6pH-oPgizQ-nENie-pz4FU3-9YAGSS-oXDXbN-8dqkps-du1KNE-9YAKwd-4dYL91-6kX6BB-8r8rUo-uEZtN-LiGjd-BwKqV-Bx4zK-9Qgy72-39rpw8-5MPYUu-oP7uhg-didhHZ-5YPSme-7ewMkz-uZV6t-6hc6FW-n4P2S-9poLCA-4z3KLD-5utiEY-76Ytbh-5HDzAS-nyejTx-8UNbPK>

Flickr, 17.6.2014. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/wolf-t/14259790560/in/photolist-nJ69VW-avJNdi-du2eXy-dS6Z3q-3DqxnW-dtVDZV-dJTnfv-7DaebX-7VVKgn-4gf94r-489qFN-aAkapc-5Wi63S-evrwtP-5rwJJV-qoxvH-iHVBH-afZDe-8qisZL-4MTVHq-aCNwi8-7gy1Q-5zUT1j-n1wH6o-6VjrDy-iFG8Jw-7vzoxA-nUY8Ap-akFRqZ-r34qFH-pPdJow-3DsjW3-cWJhXA-dtQziG-94f7sQ-D59Pb-dtQxUf-788q1E-imSofb-aUQ7H-5n6a4k-ingPWJ-diY6BN-dPreJn-7FrzoR-diY6Nn-imTzkl-784vKe-b8vUGc-oNMWCE>

Flickr, 16.4.2011. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/tambako/5906901160/in/photolist-9ZYpVs-pEmodK-e45CQA-dBzGC1-7Hgeqo-kDS837-bW6EuU-igJpd-mkfUCM-kDS6Ru-nj5Hk4-mpgEnF-bEg6Fu-gWP81R-e5VRNv-oYzbdF-G1Tic-8VrvDn-5cyqfT-abu7rY-mcgPH3-duk9Q-arYBcP-6UrJv6-5uKffu-4fsyGe-gTbJQY-nU4LEh-dpvWQN-9CmtK4-88XHE2-k98Juv-mhUeUY-n9eHmF-pju3bK-dkF9PA-nP7kEH-53qtSq-nzDfSp-qLQigg-mhCSJx-f9qPva-k3z1v-fN6ecR-cJvbLy-buSuiu-bTZGmv-eaK2Jh-apaK8m-pwDe5a>

Flickr, 23.7.2014. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/blacktigersdream/1632397762/in/photolist-gSuDSs-2bZe6R-dDYx7M-p4kmX6-peQn6u-oir1Wy-exjWt9-o1ZQ6B-nHaiYV-imGkL1-nEcXXr-ehpiGP-KdZHP-JhzGc-73HjaE-hQtfzB-4SUskB-96p2Ys-9WHUVW-axrMg3-2wMYCh-4yCgaF-aRnC3x-4SUsn2-7GEFRZ-mNCf34-efBcmV-8UfXPd-6K2Auc-9K9KxS-i85zKy-nGiQz8-afZDg-qmbQWJ-8tH9AM->

[gikKQZ-6fyCpL-eQGbUY-8mW4Nx-diL9iF-NUeC6-8aDEAx-7bvR3p-eeUkfu-4oodyU-bArxAw-ie4esq-a3VCUK-fgHeUL-gZgMBT](https://www.flickr.com/photos/digitalart/1906662004/in/photolist-dMmah8-mZ21b1-8UcPQR-kXtTJ8-9626Yg-6mm6BP-3Uu9bQ-oJYQ6K-6DypA2-6k6jfY-4rTATr-6oCmDY-48rJjR-esQWGb-2Vb9KQ-ekhgdm-9gEURj-6HMUHC-4mfS8g-3727bm-gE8xZU-5Pd8Fg-bWWYaj-BvzGd-bnouR3-9JQsEz-mjcsZA-6sU8fx-773KE9-85Xc5r-84zSca-bRfCTB-4DacZV-kfRzxx-gzq2B2-773JFo-nfzXJn-nMHdjt-po8zRC-5igwMH-bpRowu-5kBJ8K-C2Sd4-7BnP4D-7VMDq1-buCtPr-6LnQJv-5Rx9zy-2dgAGb-d3YWjs)

Flickr, 6.11.2007. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/digitalart/1906662004/in/photolist-dMmah8-mZ21b1-8UcPQR-kXtTJ8-9626Yg-6mm6BP-3Uu9bQ-oJYQ6K-6DypA2-6k6jfY-4rTATr-6oCmDY-48rJjR-esQWGb-2Vb9KQ-ekhgdm-9gEURj-6HMUHC-4mfS8g-3727bm-gE8xZU-5Pd8Fg-bWWYaj-BvzGd-bnouR3-9JQsEz-mjcsZA-6sU8fx-773KE9-85Xc5r-84zSca-bRfCTB-4DacZV-kfRzxx-gzq2B2-773JFo-nfzXJn-nMHdjt-po8zRC-5igwMH-bpRowu-5kBJ8K-C2Sd4-7BnP4D-7VMDq1-buCtPr-6LnQJv-5Rx9zy-2dgAGb-d3YWjs>

Flickr: 25.6.2011. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

https://www.flickr.com/photos/karen_roe/6085907075/in/photolist-agMS9k-eykgKk-nCPNVm-d9hwcW-d9hvx7-d9hxGo-cMxxiC-67Mq9a-nonLZg-cEjSs-5tCRGB-nGDSUM-5ZpAc-noo8cG-2jCcAq-2jxQ6F-agQJ9W-cEfhQ9-nESu8c-nEzxxZ-agQC1J-agQCSO-agQznh-nEEoSJ-nEEpZy-noo4Z9-nGDSet-nonR1m-nonR4s-q2HnmG-qYcQXb-qGhS6p-8hKSDX-nCPQMh-cMxzd-5u9KzT-eoQU5k-eoQUXa-epM7nU-noo84L-nooezD-nonWuN-nCPVHE-nGDWbr-nonR5u-nonSbZ-nonTAH-nESzqg-nEzxya-noo321

Flickr, 16.5.2014. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/aspexdesign/14036751620/in/photolist-noo2dY-noo4vy-nEzyka-nEEuTm-nonPUe-nonPVq-nGDHX4-nonNQF-nonUgE-noofNF-nonQeT-nonQcs-nonR98-nonQAp-nEzy9P-nonQya-cEfgnN-cEjM1-cEfiBS-cEjfa3-cEfiLW-cEfiCN-cEfiXJ-cEjfkf-cEjftW-nCPRmy-noo3Uo-nERm5j-noohrk-nESz1t-noo3pL-4Ddf6B-cEfhY3-cEfmXQ-cEfk77-cEfigh-cEfiuQ-cEfmMY-cEfmG5-cEfmPU-cEfgG3-cEfk1A-cEfiPA-cEfkfQ-cEfi5S-cEfguN-cEfkZo-cEfffqS-cEfmCJ-cEfh7>

Britannica ImageQuest, Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Parrot's Beak (*Heliconia* sp.). [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

http://quest.eb.com/search/139_1992089/1/139_1992089/cite

Flickr, 20.2.2010. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/vijayphulwadhawa/4389281076/in/photolist-7FSdkW-igMt5M-8FivGv-n9NPYs-9h6YhH-714UEe-a4HgtD-igNm48-hFkGqL-igMt9e-nt4Yb4-nrKEQy-aSP6di-nzJMjF-b5XqXB-b5Xw9v-iuA636-agLJ3E-n9NQsd-fM1uxy-83pLun-b3VsM8-hDwV6z-nMnNxq-fBZLpw-nrUozR-joFNpn-ggPoL7-amU78C-iwPQG4-b2ej3V-b5Y9hM-6ZcX4M-gxWMGR-98tysU-e5NRC8-7S45SQ-gu7Vrc-6ZgY9o-gaDZmu-dEEbyB-e5LHy8-mHcMR5-bwv3Am-arKRAS-fBZLvh-joFNeT-9AGLSy-9AGLN5-amSVPY>

Kuvakollaasi 3:

Flickr, 16.7.2005. [Verkkosivu]. [Viitattu 13.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/erix/26848807/in/photolist-3nBdt-bY82us-jTsPMK-82fBQL-e2QpgD-71uebF-9AMemV-iGjpC5-8QnCfF-76qKCj-26Lts->

[aaThAW-cxaFg-cAWVe-dqpzts-9b7e99-dmJ3BF-iSVyeo-bH6xWx-7KX2TU-o3ttYU-ikmrFd-fvr5pB-5Qgr4h-7KX42h-kuiivZv-7KX3dJ-8qqfXC-6b6sLk-57aL4M-4g12dF-4KZiVR-5vGqDh-5Ns5Ta-8cFJKT-5JFoA9-5KgzKz-duNYSV-5xUMMe-m3Jkn4-dRdTyc-3RJ5qB-768tej-4Hc5Yr-5cWB3u-bCmA4Y-7s5DNV-5N17o9-4qHqB9-4RoabW](https://www.flickr.com/photos/aaThAW-cxaFg-cAWVe-dqpzts-9b7e99-dmJ3BF-iSVyeo-bH6xWx-7KX2TU-o3ttYU-ikmrFd-fvr5pB-5Qgr4h-7KX42h-kuiivZv-7KX3dJ-8qqfXC-6b6sLk-57aL4M-4g12dF-4KZiVR-5vGqDh-5Ns5Ta-8cFJKT-5JFoA9-5KgzKz-duNYSV-5xUMMe-m3Jkn4-dRdTyc-3RJ5qB-768tej-4Hc5Yr-5cWB3u-bCmA4Y-7s5DNV-5N17o9-4qHqB9-4RoabW)

Flickr, 22.10.2011. [Verkkosivu]. [Viitattu 13.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/7TKGPe-amKhJC-2gjR33-37BYAo-4XL7d5-rgAgK-6nzmxdx-4zh3N6-iDuiC4-7jAJg5-hYrTqe-6Twnh-5dB4Eq-nxcwTC-4P3VK9-5amCRj-dxxiR6-qfHC5R-7SyZM8-9kNjwE-qV4zQD-7Krpwb-nKq1f4-gnEVw1-8As1Yq-pUHnxR-nts57P-pqePtn-dn47LA-dQDPnj-h7wFRW-dj99qf-gMuu3T-dPyA8g-pxckSQ--qhKomu-fw6F8u-oamgnd-5bQ4Bu-cKe4e-esuRTo-nnDWw3-9tVaRZ-nts3DP-jhZ43L-nSKyR7-eg3z2o-rcW8Kw>

Flickr, 22.4.2013. [Verkkosivu]. [Viitattu 13.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/qxz/8673401734/in/photolist-edrsad-dqvXo2-fyiBGF-5Mz781-8CUMGc-nS3Cg2-hfNTQ2-hfMyDa-hfNR6p-68S52S-3VPbga-7aLsyM-den113-bMFXAH-btJVPm-8s7yjr-dqvVWV-dqw2Zn-4R8AJS-612jVB-dekugi-2N64Y-azfivv-pU1b9Y-hWL9Am-61qMh-agXWZK-oFaEkx-pFZhS-UH4-ndGGtx-q5ts9z-ch4cSm-6tNWso-5ma5gx-a8KpEQ-djD8jQ-9p7KDa-aBjV8q-nuciEY-cWfbKu-9ABW62-4Trtsi-a7WPSz-8ikrRr-evh4F9-8kyDYp-evh4rm-fpby2Q-5MnErK>

Flickr, 5.12.2014. [Verkkosivu]. [Viitattu 13.3.2015]. Saatavana:

https://www.flickr.com/photos/alc_chris/15955804932/in/photolist-qiXEV3-bMZ85x-6hZY57-4uwTxV-oLSVti-bu9cbz-pxCpK4-4Pp4KE-gjiEX7-cSuGrS-aibnTh-9YbqAK-eLoM6y-dSpqMJ-5Ah3Ep-5AJucZ-5Vfw1G-jNAkeX-ftcnbo-ds2X1i-ndgK2a-qGWA3c-iPv8vm-4HQ6nV-ffLJbf-7x6Ub6-6PtY5T-guis7c-4CpfmX-5MpY36-fcLuRZ-8iiFLx-c7tWsd-k9rHDr-65Zu6w-nxFQfb-6gdPit-pCwCfm-pY3CjP-bujiPR-9nWdYE-6cygMy-p3bSDP-awQ7MS-gGkmBC-a7X7kQ-8mhc6A-jh2eZ7-2eTUL-pTsy9b

Flickr, 19.10.2007. [Verkkosivu]. [Viitattu 13.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/vitike/1636602415/in/photolist-3uC1T2-fwyWmQ-8nSYXB-c4iexm-5nmbMD-2iuFvV-8v2ipq-yqJX1-q7jYax-6ZWz6i-57STw8-5nmbTp-9qFw82-c4iqjo-9jiGV1-6GMQaa-2FxAHQ-ohhLbi-ngp7j-c62G6s-boAj9c-6s3PTb-7AgBSC-eVH3Uo-4VPUiJ-9XfiGU-93xJeN-6afXDB-6rYGD8-cEthA5-71EsUf-jvAKJG-56NZKJ-djSjyC-6NsYZV-6iirGx-56NYt1-fBLqKV-8NujFa-8ifSXj-56MSku-6UGQ98-danecv-5hy5T3-dBqsJD-NqxTa-m4HCZK-4SBpxU-9NXfoA-5nmbU6>

Flickr, 10.3.2011. [Verkkosivu]. [Viitattu 13.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/katmary/5513557007/in/photolist-9pdqpH-6YdzAE-abvBwz-APX7Q-7oHi7n-9hDKjD-qeVinw-6R1nut-4NGvnr-5a1cNW-3g8NkE-weNtw-aBGj2Q-nwhkEq-o7A9Lw-4VUqX9-a2JBJk-6QdUvP-4NEVZG-abyc6m-eV9H3z-5Fp88M--6C24c1-oNAwMs-5VePRn-7jxHQf-5iWgTk-4VUrbC-nbKtTm-7Tqgbv-ouWCEp-7j16Pm-7oHi7g-dvnxpu-pBuFbC-aMR4uH>

[7krXor-8rZdWJ-7kviwW-8vnAcn-8rsQYZ-7Jwmg6-dy5K23-oLXsS5-hvUXCk-m5PBw-fg6KTs-6ZbjoR-abvBQR](https://www.flickr.com/photos/missindipop/3389501692/in/photolist-6aw5Lm-7yQ2tv-bjV5t6-8Gp3PM-8gaeDX-8ypqQK-P4Kr8-8Bu84X-anrb2q-HCnwo-56FJfL-8R1yPv-cmkxxG-8gsk97-p1fzT-9uqKcE-4saFCG-8LmobF-8eo1d8-9vXWR4-8rsH2t-9QExei-9pdqpH-6YdzAE-abvBwz-APX7Q-7oHi7n-9hDKjD-geVinw-6R1nut-4NGvnr-5a1cNW-3g8NkE-weNtw-aBGj2Q-nwhkEq-o7A9Lw-4VUqX9-a2JBjk-6QdUvP-4NEVZG-abyc6m-eV9H3z-5Fp88M--6C24c1-oNAwMs-5VePRn-7jxHQf-5iWgTk)

Flickr, 26.3.2009. [Verkkosivu]. [Viitattu 13.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/missindipop/3389501692/in/photolist-6aw5Lm-7yQ2tv-bjV5t6-8Gp3PM-8gaeDX-8ypqQK-P4Kr8-8Bu84X-anrb2q-HCnwo-56FJfL-8R1yPv-cmkxxG-8gsk97-p1fzT-9uqKcE-4saFCG-8LmobF-8eo1d8-9vXWR4-8rsH2t-9QExei-9pdqpH-6YdzAE-abvBwz-APX7Q-7oHi7n-9hDKjD-geVinw-6R1nut-4NGvnr-5a1cNW-3g8NkE-weNtw-aBGj2Q-nwhkEq-o7A9Lw-4VUqX9-a2JBjk-6QdUvP-4NEVZG-abyc6m-eV9H3z-5Fp88M--6C24c1-oNAwMs-5VePRn-7jxHQf-5iWgTk>

Kuvakollaasi 4:

Britannica ImageQuest, Ei päiväystä. [Verkkosivu]. THE TETSUKA HOUSE, SETAGAYAKU, TOKYO, JAPAN, JOHN PAWSON ARCHITECTS, INTERIOR VIEW LONG BENCH. [Viitattu 18.3.2015]. Saatavana:

http://quest.eb.com/search/104_191394/1/104_191394/cite

Britannica ImageQuest, Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Wall bookcase home library contemporary interior design. [Viitattu 18.3.2015]. Saatavana:

http://quest.eb.com/search/167_4052314/1/167_4052314/cite

Flickr, 4.5.2011. [Verkkosivu]. [Viitattu 18.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/jodydigger/5686766786/in/photolist-9EwaDd-8W4USE-dDqTmi-b6S6Ni-b8ZSyB-75MRhJ-h6BqJq-3gM5He-brJSX3-9kYVJC-kigPbn-6pmGmk-4Ed7Z1-SB6o-fPfr38-7JhrBN-7MjS5i-4XUcW-4MqNTY-eGCSK8-52pHz3-9jr8Zv-8k3ze-yYkwn-5XsFb6-kigfs8-9xiZVU-eiohsi-gYqr2y-ig6Dvn-cyUZcj-riihEp-7GSMw2-aHipKv-mrqYr-4tyyYx-82Hu21-aHiq3i-cJaVsQ-dzj9nU-Ek2qm-7uM233-6Q9maw-4PDba-3R5unm-3R5u75-3R5ubw-3R5u1Y-3R5ugb-3R1g8c>

Flickr, 5.5.2011. [Verkkosivu]. [Viitattu 18.3.2015]. Saatavana:

https://www.flickr.com/photos/happy_sleepy/5825420170/in/photolist-9SLNsN-5vzfV4-4q556T-8pVgqB-59CXXW-4V8iz7-argABu-aE3i59-36fA8m-4LUcKP-8XmUC4-91Bt25-9seNYN-4vLyHe-6VHf2Y-PsXsH-4vhAmq-6mKDue-73Sct3-8JN8BL-645b2T-8Rqf4u--fPpbbM-6X5Pmr-aE19fK-5RLWUk-6EfeR3-2DLH7p-kcS4h-9S7nso-ak75fk-8aowX3-7Cmjrc-4wc6Ex-5tkw8r-9zsYM2-6fXndT-2t8sKt-7gpArV-5PNMfv-6g2yHL-5DdvEQ-4GfyFX-qJ9ZZi-8jTRuQ-8TixQG-9JTnN7-8gEenu

Flickr, 1.10.2014. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/aarmo/15364946540/in/photolist-ppKnio-4jkzYm-ryu9BB-oN9icF-oeEHhE-4EEwDY-p5pamR-6XSqSf-2vtqT1-4mHVj3-q2XarK-pHTf3U-6oH7KC-7cVGzP-obCD4S-3RXwEv-pxhLYi-4aeHvZ-8TB5aB-gidozY-3KxuQS-pNec5E-3cwApP-6ZT7sR-qsnYGr-6or3Av-oV42qJ-pN53ge-4NDoVN-pDwRYr-XScPf-9FEP9M-pgTKSn-pqWspJ-pwnkcb-pR8CVW-fmUSML->

[pUMFXp-antxUj-pBrSA5-6MUU27-qECTuy-exgyF7-dhaszk-4RAKLv-pwEA9y-743zwG-rw6yew-pruXDc-qDQ7zp](https://www.flickr.com/photos/karen_roe/6085907075/in/photolist-agMS9k-eykgKk-nCPNVm-d9hwcW-d9hvx7-d9hxGo-cMxxiC-67Mq9a-nonLZg-cEjSs-5tCRGB-nGDSUM-5ZpAc-noo8cG-2jCcAq-2jxQ6F-agQJ9W-cEfhQ9-nESu8c-nEzxxZ-agQC1J-agQCSo-agQznh-nEEoSJ-nEEpZy-noo4Z9-nGDSet-nonR1m-nonR4s-q2HnmG-qYCQXb-qGhS6p-8hKSDX-nCPQMh-cMxzdb-5u9KzT-eoQU5k-eoQUXa-epM7nU-noo84L-nooezD-nonWuN-nCPVHE-nGDWbr-nonR5u-nonSbZ-nonTAH-nESzqg-nEzxya-noo321)

Flickr: 25.6.2011. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2015]. Saatavana:

https://www.flickr.com/photos/karen_roe/6085907075/in/photolist-agMS9k-eykgKk-nCPNVm-d9hwcW-d9hvx7-d9hxGo-cMxxiC-67Mq9a-nonLZg-cEjSs-5tCRGB-nGDSUM-5ZpAc-noo8cG-2jCcAq-2jxQ6F-agQJ9W-cEfhQ9-nESu8c-nEzxxZ-agQC1J-agQCSo-agQznh-nEEoSJ-nEEpZy-noo4Z9-nGDSet-nonR1m-nonR4s-q2HnmG-qYCQXb-qGhS6p-8hKSDX-nCPQMh-cMxzdb-5u9KzT-eoQU5k-eoQUXa-epM7nU-noo84L-nooezD-nonWuN-nCPVHE-nGDWbr-nonR5u-nonSbZ-nonTAH-nESzqg-nEzxya-noo321

Flickr, 26.3.2009. [Verkkosivu]. [Viitattu 13.3.2015]. Saatavana:

<https://www.flickr.com/photos/missindipop/3389501692/in/photolist-6aw5Lm-7yQ2tv-bjV5t6-8Gp3PM-8gaeDX-8ypqQK-P4Kr8-8Bu84X-anrb2q-HCnwo-56FJfL-8R1yPv-cmkxxG-8gsk97-p1fzT-9uqKcE-4saFCG-8LmobF-8eo1d8-9vXWR4-8rsH2t-9QExei-9pdqpH-6YdzAE-abvBwz-APX7Q-7oHi7n-9hDKjD-geVinw-6R1nut-4NGvnr-5a1cNW-3g8NkE-weNtw-aBGj2Q-nwhkEq-o7A9Lw-4VUqX9-a2JBjk-6QdUvP-4NEVZG-abyc6m-eV9H3z-5Fp88M--6C24c1-oNAwMs-5VePRn-7jxHQf-5iWgTk>